

Państwowa Inspekcja Pracy

Podstawa prawna działalności Państwowej Inspekcji Pracy.

Struktura organizacyjna .

Państwowa Inspekcja Pracy działa w oparciu o ustawę z dnia z dnia 13 kwietnia 2007 r.

o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z dnia 21 maja 2007 r.).

Państwowa Inspekcja Pracy podlega Sejmowi RP i jest organem nadzoru i kontroli przestrzegania prawa pracy a w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Państwową Inspekcję Pracy tworzy: Główny Inspektorat Pracy, okręgowe inspektoraty pracy oraz inspektorzy pracy działający w ramach terytorialnej właściwości okręgowych inspektoratów pracy.

Państwową Inspekcją Pracy kieruje, powołany przez Marszałka Sejmu, Główny Inspektor Pracy przy pomocy zastępców .

USTAWOWE ZADANIA PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI PRACY

- kontrolno-nadzorcze,
- informacyjno-doradcze,

Zadania kontrolno-nadzorcze:

- nadzór i kontrola przestrzegania przez pracodawców prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bhp, przepisów dotyczących stosunku pracy, wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń ze stosunku pracy, czasu pracy, urlopów, ochrony pracy kobiet, młodocianych i osób niepełnosprawnych,
- kontrola legalności zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, wykonywania działalności oraz kontrola przestrzegania obowiązku:
 - a. informowania powiatowych urzędów pracy o zatrudnieniu bezrobotnego lub powierzeniu mu wykonywania innej pracy zarobkowej,
 - b. informowania powiatowych urzędów pracy przez bezrobotnych o podjęciu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności,

- c. opłacania składek na Fundusz Pracy;
 - d. dokonania wpisu do rejestru agencji zatrudnienia działalności, której prowadzenie jest uzależnione od uzyskania wpisu do tego rejestru,
 - e. prowadzenia agencji zatrudnienia zgodnie z warunkami określonymi w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- kontrola legalności zatrudnienia, innej pracy zarobkowej oraz wykonywania pracy przez cudzoziemców;
 - kontrola przestrzegania przepisów bhp przy projektowaniu budowy, przebudowy i modernizacji zakładów pracy oraz stanowiących ich wyposażenie maszyn i urządzeń technicznych oraz technologii,
 - kontrola wyrobów wprowadzanych do obrotu pod względem spełniania przez nie wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, określonych w odrębnych przepisach;
 - podejmowanie działań polegających na zapobieganiu i eliminowaniu zagrożeń w środowisku pracy, a w szczególności:
 - a. badanie i analizowanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz kontrola stosowania środków zapobiegających tym wypadkom,
 - b. analizowanie przyczyn chorób zawodowych oraz kontrola stosowania środków zapobiegających tym chorobom,
 - c. inicjowanie prac badawczych w dziedzinie przestrzegania prawa pracy, a w szczególności bezpieczeństwa i higieny pracy,
 - d. inicjowanie przedsięwzięć w sprawach ochrony pracy w rolnictwie indywidualnym,
 - e. udzielanie porad i informacji technicznych służących eliminowaniu zagrożeń dla życia i zdrowia pracowników, a także porad i informacji w zakresie przestrzegania prawa pracy;
 - współdziałanie z organami ochrony środowiska w zakresie kontroli przestrzegania przez pracodawców przepisów o przeciwdziałaniu zagrożeniom dla środowiska;
 - kontrola przestrzegania wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy, określonych w ustawie z dnia 22 czerwca 2001 r. o organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2007 r. Nr 36, poz. 233);

- opiniowanie projektów aktów prawnych z zakresu prawa pracy;
- prawo wnoszenia powództw, a za zgodą osoby zainteresowanej - uczestnictwo w postępowaniu przed sądem pracy, w sprawach o ustalenie istnienia stosunku pracy;
- wydawanie i cofanie zezwoleń w przypadkach, o których mowa w art. 3045 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.3));
- udzielanie na pisemny wniosek osoby zainteresowanej informacji o minimalnych warunkach zatrudnienia pracowników, określonych w dziale drugim rozdziale IIa ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy;
- współpraca z urzędami państw członkowskich Unii Europejskiej odpowiedzialnymi za nadzór nad warunkami pracy i zatrudnienia pracowników, polegająca na:
 - a. udzielaniu informacji o warunkach zatrudnienia pracowników skierowanych do wykonywania pracy na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej na określony czas, przez pracodawcę mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b. informowaniu o stwierdzonych wykroczeniach przeciwko prawom pracowników skierowanych do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na określony czas przez pracodawcę mającego siedzibę w państwie będącym członkiem Unii Europejskiej,
 - c. wskazywaniu organu nadzoru nad rynkiem pracy, właściwego do udzielania żądanej informacji ze względu na zakres jego działania;
- ściganie wykroczeń przeciwko prawom pracownika określonych w Kodeksie pracy, wykroczeń, o których mowa w art. 119-123 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.4)), a także innych wykroczeń, gdy ustawy tak stanowią oraz udział w postępowaniu w tych sprawach w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wykonywanie innych zadań określonych w ustawie i przepisach szczególnych.

Do zadań Państwowej Inspekcji Pracy należy ponadto nadzór i kontrola zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy:

- 1) osobom fizycznym wykonującym pracę na innej podstawie niż stosunek pracy oraz osobom wykonującym na własny rachunek działalność gospodarczą w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę lub przedsiębiorcę, niebędącego pracodawcą, na rzecz którego taka praca jest świadczona;
- 2) przez podmioty organizujące pracę wykonywaną przez osoby fizyczne na innej podstawie niż stosunek pracy, w ramach prac społecznie użytecznych;
- 3) osobom przebywającym w zakładach karnych i zakładach poprawczych, wykonującym pracę, a także żołnierzom w służbie czynnej, wykonującym powierzone im prace.

Państwowa Inspekcja Pracy sprawuje także nadzór i kontrolę zapewnienia przez pracodawcę bezpiecznych i higienicznych warunków zajęć odbywanych na jego terenie przez studentów i uczniów niebędących pracownikami.

Państwowa Inspekcja Pracy może podejmować działania w zakresie prowadzenia badań oraz analizowania czynników szkodliwych i uciążliwych w środowisku pracy.

W wyniku ustaleń dokonanych w trakcie czynności kontrolnych, udokumentowanych w protokole z kontroli, inspektor pracy wydaje środki prawne w formie :

- decyzji ustnej,
- wpisu do dziennika budowy,
- decyzji na piśmie,
- decyzji wstrzymania prac,
- decyzji skierowania pracowników do innych prac,
- nakazania, w przypadku stwierdzenia, że stan bezpieczeństwa i higieny pracy zagraża życiu lub zdrowiu pracowników lub osób fizycznych wykonujących pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym osób wykonujących na własny rachunek działalność gospodarczą, zaprzestania prowadzenia działalności bądź działalności określonego rodzaju;
- nakazania pracodawcy wypłaty należnego wynagrodzenia,
- zgłoszenia sprzeciwu przeciwko uruchomieniu wybudowanego lub przebudowanego zakładu,
- wystąpienia skierowanego do pracodawcy o usunięcie stwierdzonych naruszeń prawa,
- zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Ponadto w razie potrzeby wyciągnięcia konsekwencji w stosunku do osób winnych wykroczeń przeciwko prawom pracowniczym, inspektor pracy karze obwinionych mandatem lub kieruje wniosek o ukaranie do sądu.

Okręgowym Inspektoratem Pracy kieruje powołany przez Głównego Inspektora Pracy, Okręgowy Inspektor Pracy przy pomocy zastępców.

Okręgowy Inspektorat Pracy w Poznaniu obejmuje swą działalnością teren województwa Wielkopolskiego. W jego skład wchodzi cztery oddziały: w Koninie, Pile, Ostrowie Wlkp. oraz Lesznie. Działalnością OIP kieruje Okręgowy Inspektor Pracy przy pomocy dwóch zastępców. Merytoryczne zadania OIP realizowane są przez zespoły ds. nadzoru i kontroli, sekcję profilaktyki, sekcję prawną będące wewnętrznymi ogniwami organizacyjnymi. Pozostałe zadania OIP realizuje sekcja analiz i statystyki oraz sekcja finansowo księgową.

W OIP Poznań zatrudnionych jest 220 pracowników w tym 133 inspektorów pracy i 22 pracowników merytorycznych wspomagających inspektorów pracy.

Ramy działalności Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu w 2007 roku zostały wyznaczone zapisami ustawy o PIP. Oprócz działań kontrolno – nadzorczych nacisk w 2007 roku położono na promocję oraz działalność informacyjno-popularyzatorską w zakresie ochrony pracy. Prowadzono również stałe, codzienne poradnictwo prawne i techniczne.

W celu pełniejszego nadzoru nad warunkami pracy kontynuowano współpracę ze związkami zawodowymi, prokuraturą, organami administracji oraz innymi organami nadzoru nad warunkami pracy.

Działalność kontrolna wynikała głównie z programu działania OIP na 2007 rok oraz ze zgłoszonych w Okręgowym Inspektoracie Pracy w Poznaniu skarg pracowniczych i zawiadomień. Program działania określał główne zadania w zakresie działalności kontrolno-nadzorczej wynikające z oceny stanu warunków pracy i przestrzegania praworządności w stosunkach pracy.

Bardzo istotnym elementem działalności Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu jest udzielanie porad prawnych i technicznych z zakresu ochrony pracy pracownikom, pracodawcom oraz związkom zawodowym. Porad udzielają w trakcie kontroli inspektorzy pracy. W siedzibie Okręgu działalnością tą zajmuje się 3 radców prawnych.

Ponadto Okręgowy Inspektorat Pracy bardzo intensywnie angażuje się w działania profilaktyczne i promujące ochronę pracy wykorzystując do tego radio, telewizję i prasę wysokonakładową.

Ważniejsze telefony i adresy.

		Telefon	Fax.
Okręgowy Inspektorat Pracy ul. Św. Marcin 46/50 61-807 Poznań	Centrala	859-90-00	859-90-03
	Sekretariat	859-90-01	
	Kancelaria	859-90-02	
	Porady prawne.	859-90-05	
	Porady techniczne	859-90-08	
	Zgłaszanie wypadków	859-90-08	
		kier. 061	
Oddział w Ostrowie Wlkp. ul. Grabowska 29 63-400 Ostrów Wielkopolski		737-46-00 kier. 062	737-46-04
Oddział w Pile ul. Sikorskiego 35 64-920 Piła		212-52-01 kier.067	212-09-73
Oddział w Lesznie ul. Magazynowa 4 64-100 Leszno		520-59-27 kier.0 65	529-24-17
Oddział w Koninie ul. Obrońców Westerplatte 12 62-500 Konin		242-88-22 kier.063	244-52-02

OCENA STANU WARUNKÓW PRACY NA TERENIE OKRĘGOWEGO INSPEKTORATU PRACY W POZNANIU

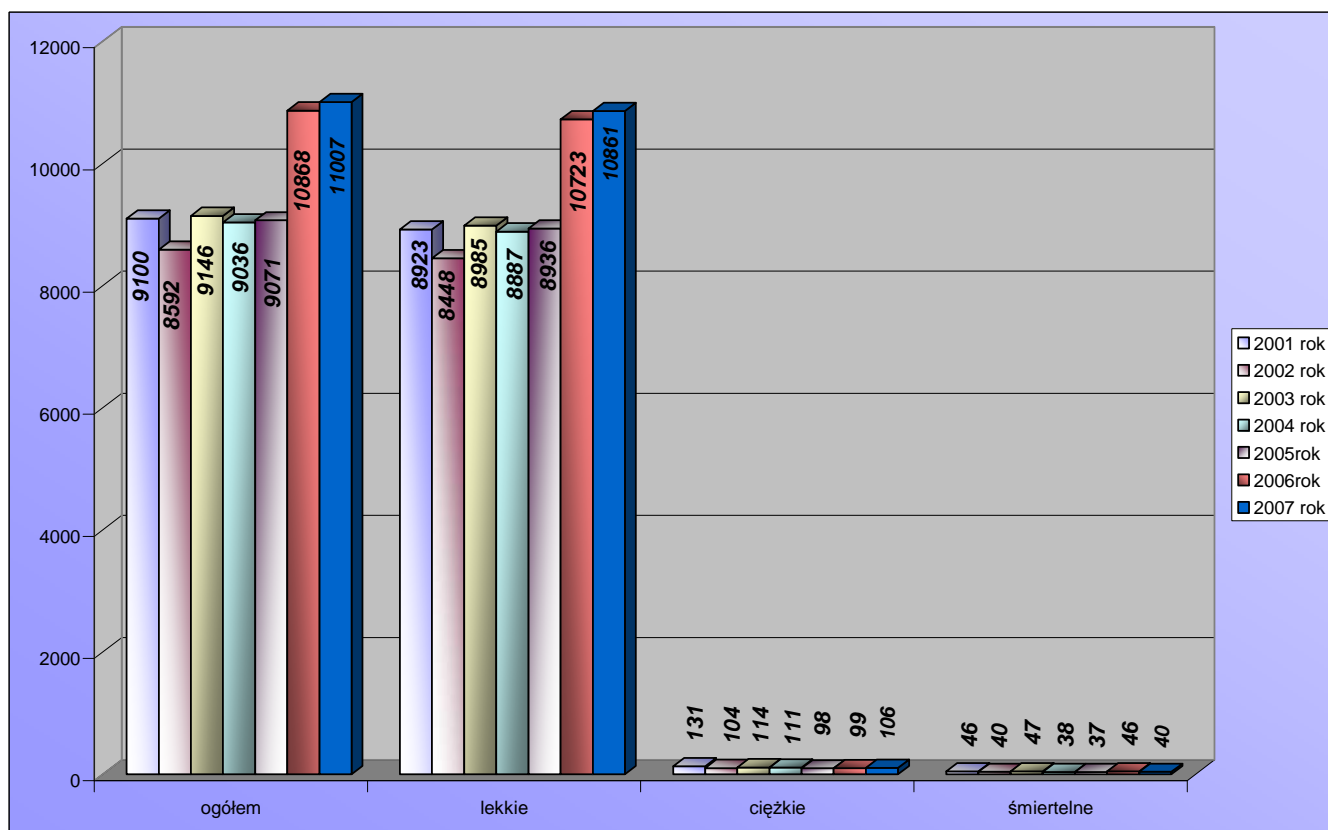
ZAGROŻENIA ZAWODOWE I ICH SKUTKI NA PODSTAWIE DANYCH STATYSTYCZNYCH.

Wypadki przy pracy

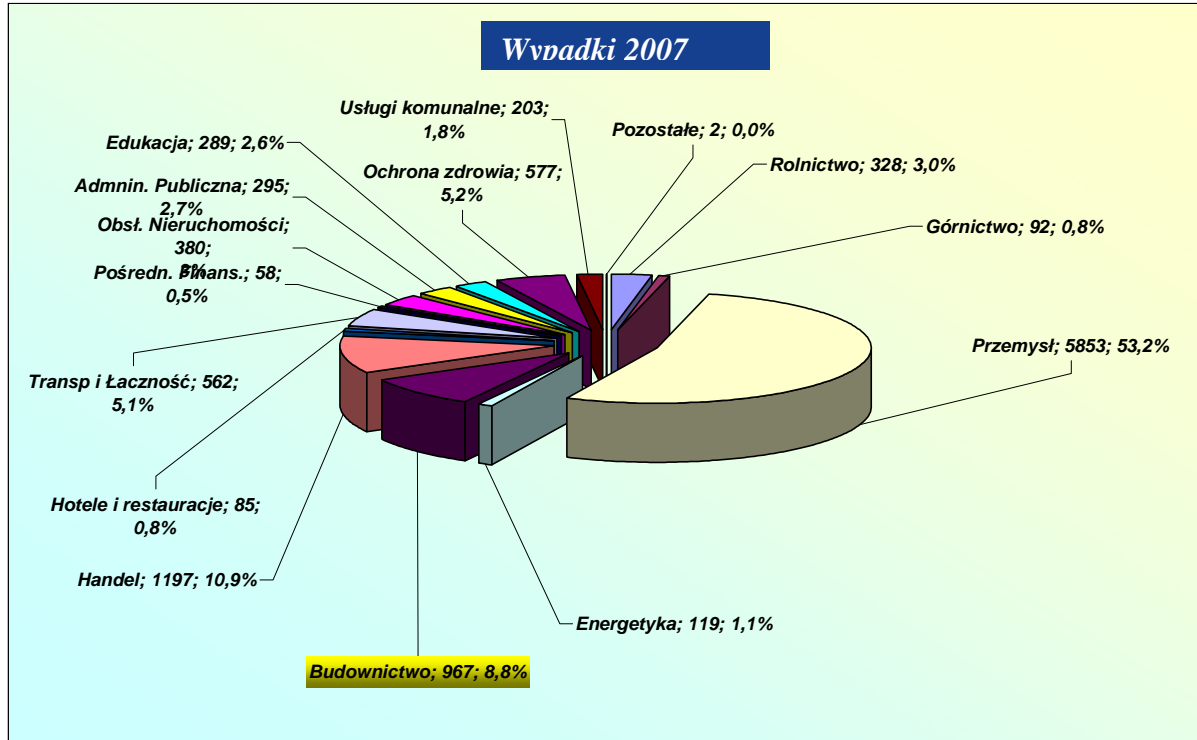
Z danych GUS wynika, że w zakładach objętych nadzorem Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu w 2007 r. w wypadkach przy pracy poszkodowanych zostało 11 007 pracowników, w tym 40 osób poniosło śmierć, a 106 osób uległo ciężkiemu uszkodzeniu ciała. Dla porównania w roku 2006 odpowiednio 10 868 poszkodowanych w wypadkach, w tym 46 śmiertelnych i 99 powodujących ciężkie uszkodzenie ciała.

Porównanie liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy w latach 2001 –2007 przedstawiono na poniższym wykresie.

Wypadki przy pracy w latach 2001- 2007

Liczbę wypadków przy pracy, które wydarzyły się w poszczególnych działach gospodarki narodowej przedstawia poniższy wykres

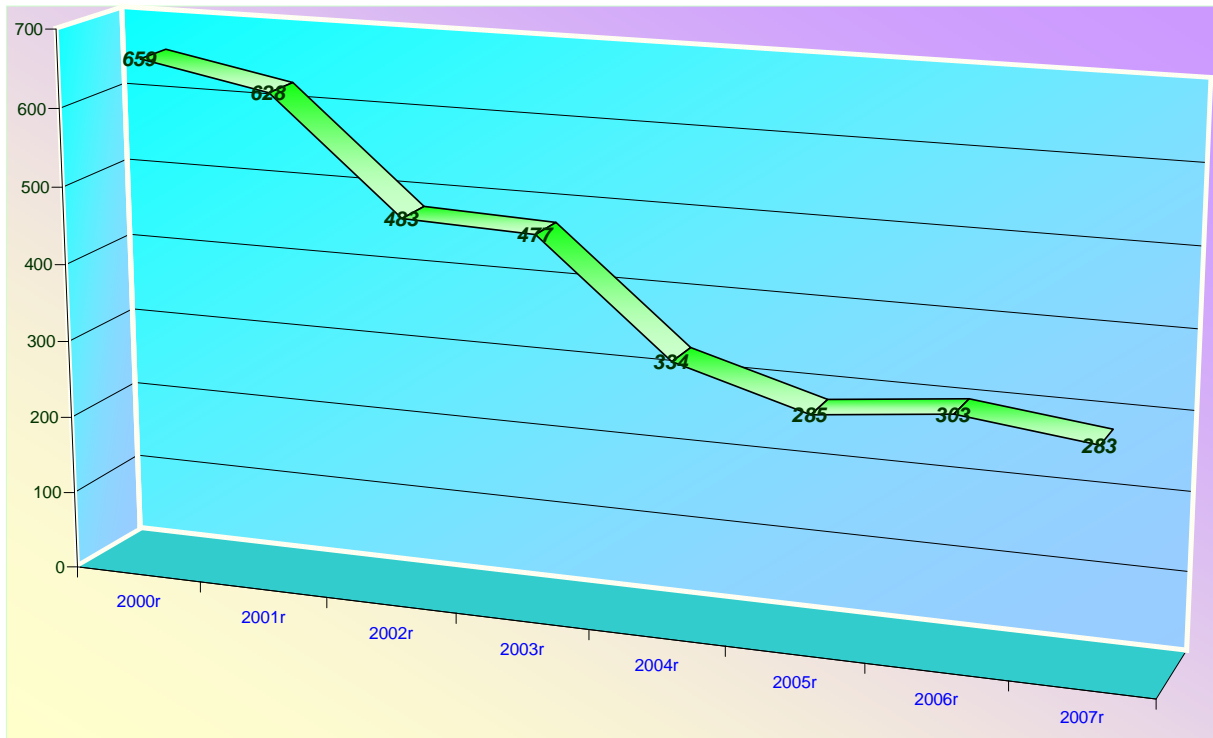
Wypadki przy pracy spowodowały w 2007r. ogółem 309 870 dni niezdolności do pracy (313 106 w 2006 r.), co daje średnio 28,3 dni absencji chorobowej w pracy na każdego poszkodowanego w wypadku przy pracy (w 2006 r. 28,9).

Choroby zawodowe

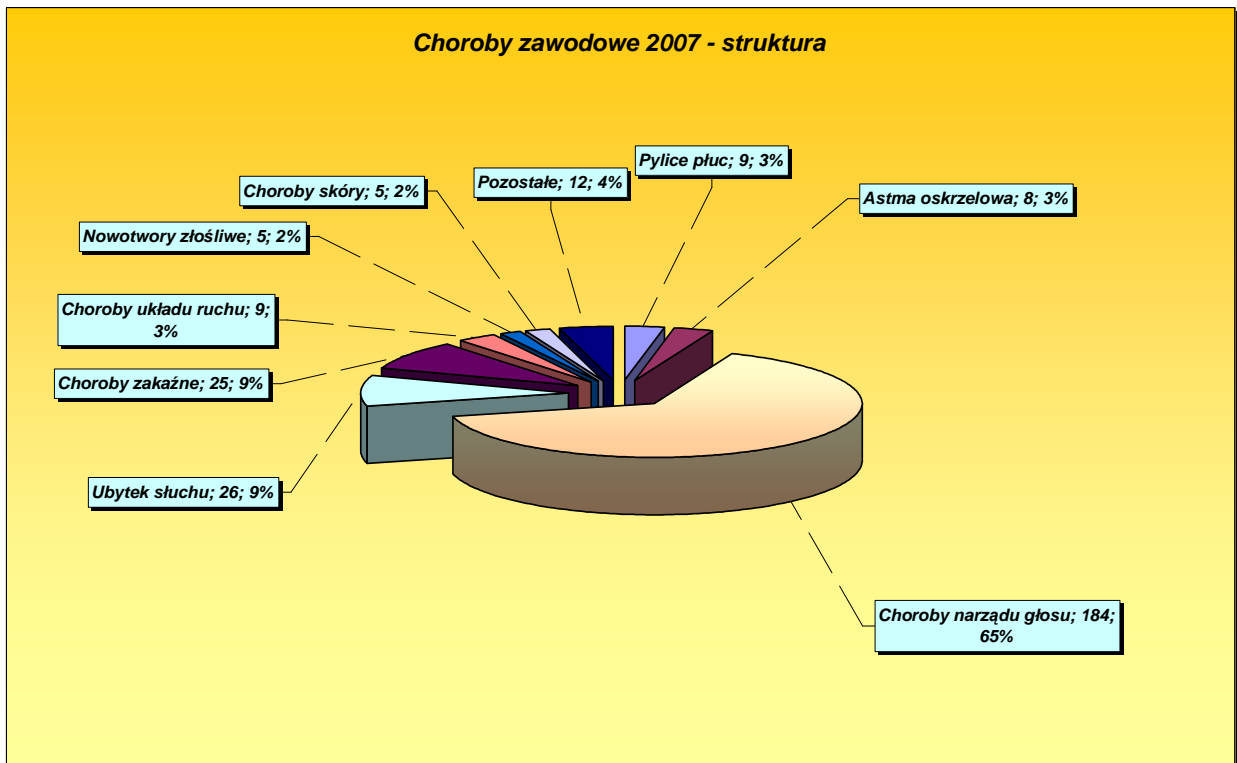
W roku 2007 w Wielkopolsce zarejestrowano 283 choroby zawodowe.

Liczba chorób zawodowych stwierdzonych na terenie Wielkopolski maleje systematycznie od 1999 roku. Mimo, iż w roku 2006 nastąpił niewielki wzrost liczby rejestrowanych chorób zawodowych, to tendencję spadkową można uznać za trwałą i traktować ją jako jeden z elementów świadczących o poprawie warunków pracy.

Liczbę chorób zawodowych w latach 2000 - 2007 przedstawiono na poniższym wykresie.

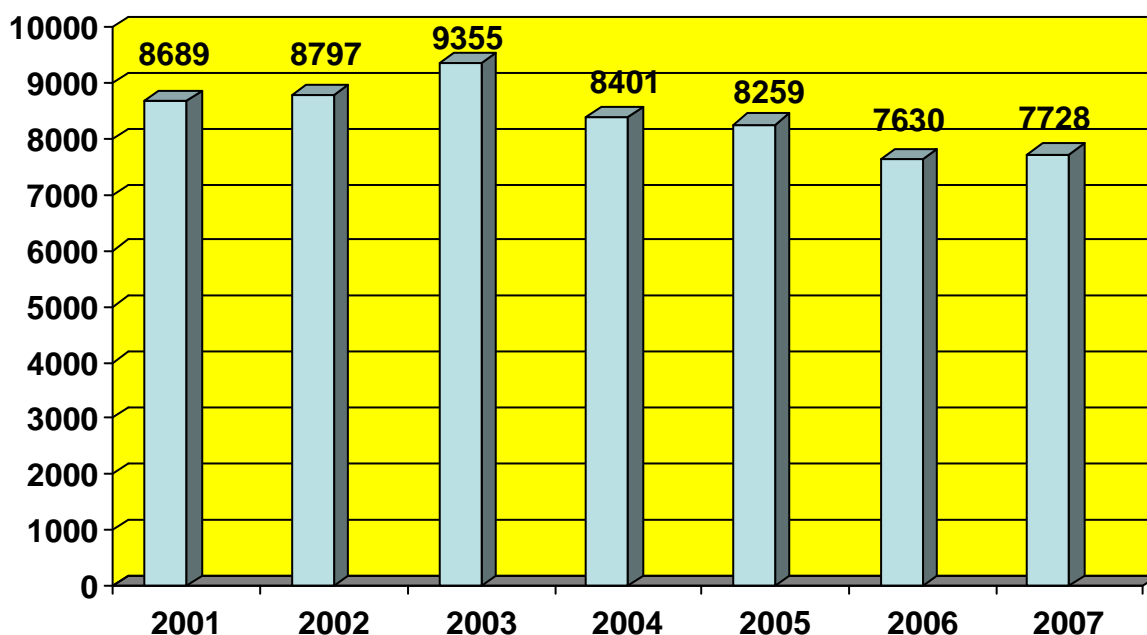
Strukturę 283 stwierdzonych w roku 2007 chorób przedstawiono poniżej na wykresie.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO – NADZORCZA. ŚRODKI PRAWNE.

W roku 2007 r. inspektorzy pracy OIP w Poznaniu przeprowadzili łącznie 7728 kontroli. W porównaniu do roku 2006 nastąpił wzrost liczby kontroli o 1,28 %. Każdy inspektor przeprowadził w 2007 roku przeciętnie 64 kontrole.

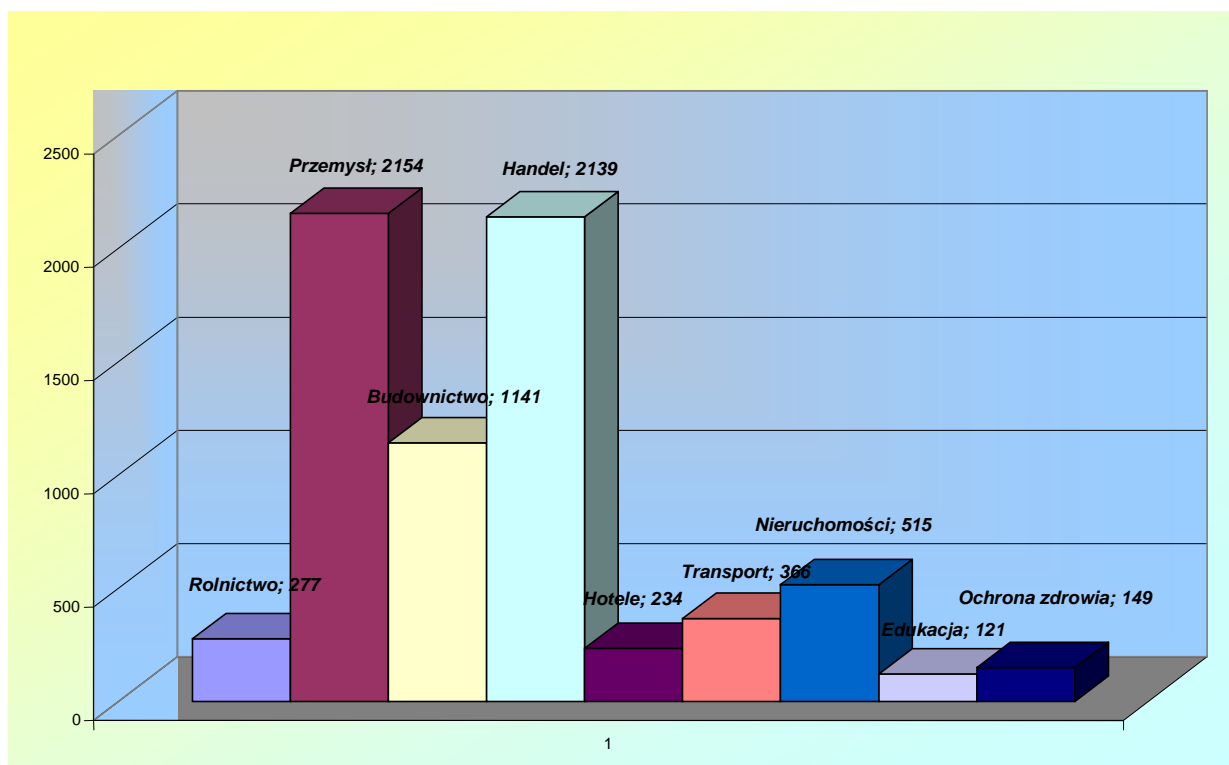
Liczba kontroli w latach 2001 - 2007

Najwięcej kontroli w 2007r przeprowadzono w przemyśle - 2154 (27,9%), handlu – 2139 (27,6%) i budownictwie – 1141 (14,8%). W zakładach o zatrudnieniu do 9 osób przeprowadzono 3654 kontrole (47,3%), zakładach o zatrudnieniu od 10 do 49 osób – 2357 kontroli (30,5%), w zakładach o zatrudnieniu 50 do 249 osób – 1235 kontroli (16,0%) i w zakładach powyżej 250 zatrudnionych 482 kontrole (6,2%).

Liczbę kontroli przeprowadzonych w różnych działach gospodarki przedstawia wykres na następnej stronie.

Kontrole w OIP Poznań w 2007r wg polskiej klasyfikacji działalności gospodarczej

Decyzje administracyjne inspektorów pracy.

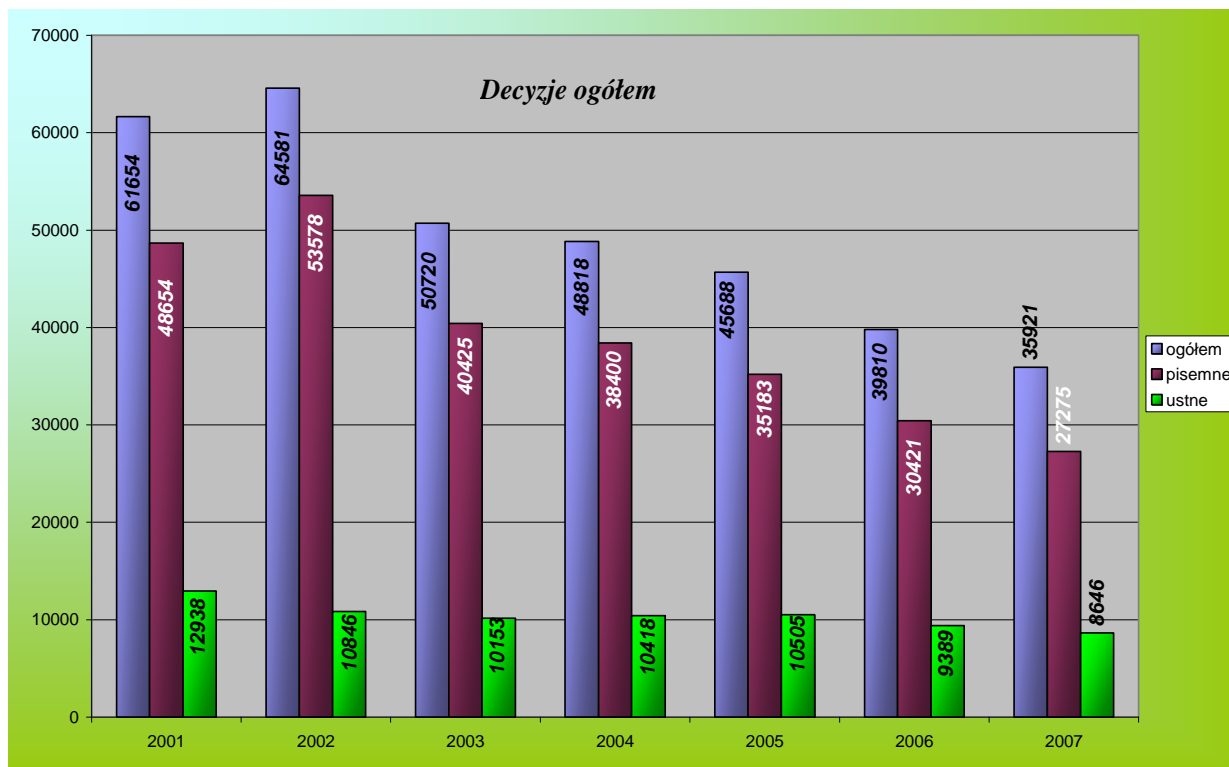
Decyzje administracyjne inspektorów pracy zwane nakazami wydawane są w sytuacji, gdy naruszenie dotyczy przepisów i zasad bhp. Nakazuje się wówczas pracodawcy usunięcie stwierdzonych uchybień w ustalonym w nakazie terminie. W przypadkach, gdy naruszenie powoduje bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia pracowników wydaje się pracodawcy nakaz wstrzymania określonych prac. Taki nakaz podlega natychmiastowemu wykonaniu. W przypadkach, gdy pracownicy zatrudnieni są wbrew obowiązującym przepisom (np. przy pracach wzbronionych lub, gdy nie posiadają wymaganych kwalifikacji) wydaje się nakaz skierowania pracowników do innych prac. Taki nakaz również podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Ponadto inspektorzy pracy wydają decyzje nakazujące pracodawcy wypłatę należnego wynagrodzenia lub innego świadczenia przysługującego ze stosunku pracy.

W roku 2007 roku inspektorzy pracy wydali łącznie 35 921 decyzji administracyjnych, w tym 738 decyzji płacowych i 35183 decyzje w sprawach bhp. Na piśmie wydano 27 275 decyzji. Wydano również 8646 decyzji ustnych. Wstrzymano wykonywanie 1250 prac z powodu

bezpośrednich zagrożeń dla zdrowia i życia. Ponadto wydano 516 decyzji skierowania 1053 pracowników do innych prac.

Dane porównawcze wydanych przez inspektorów pracy decyzji w latach 2001 – 2007 w zakładach na terenie woj. wielkopolskiego przedstawiono poniżej na wykresie.

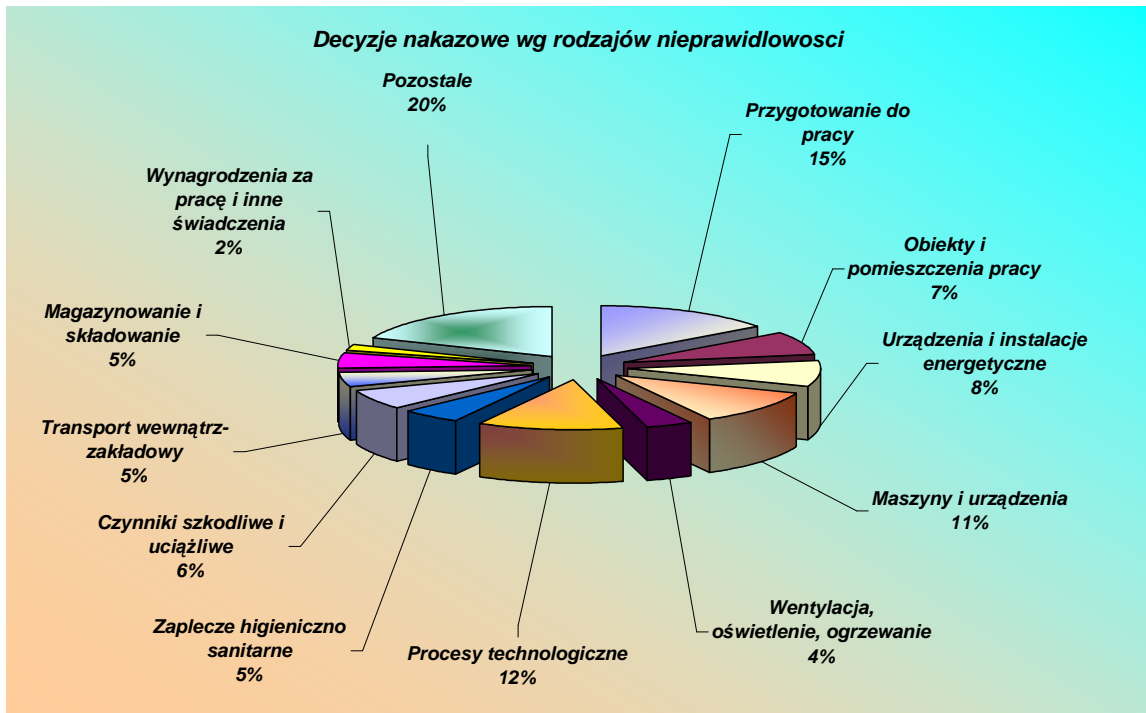

Decyzje terminowe

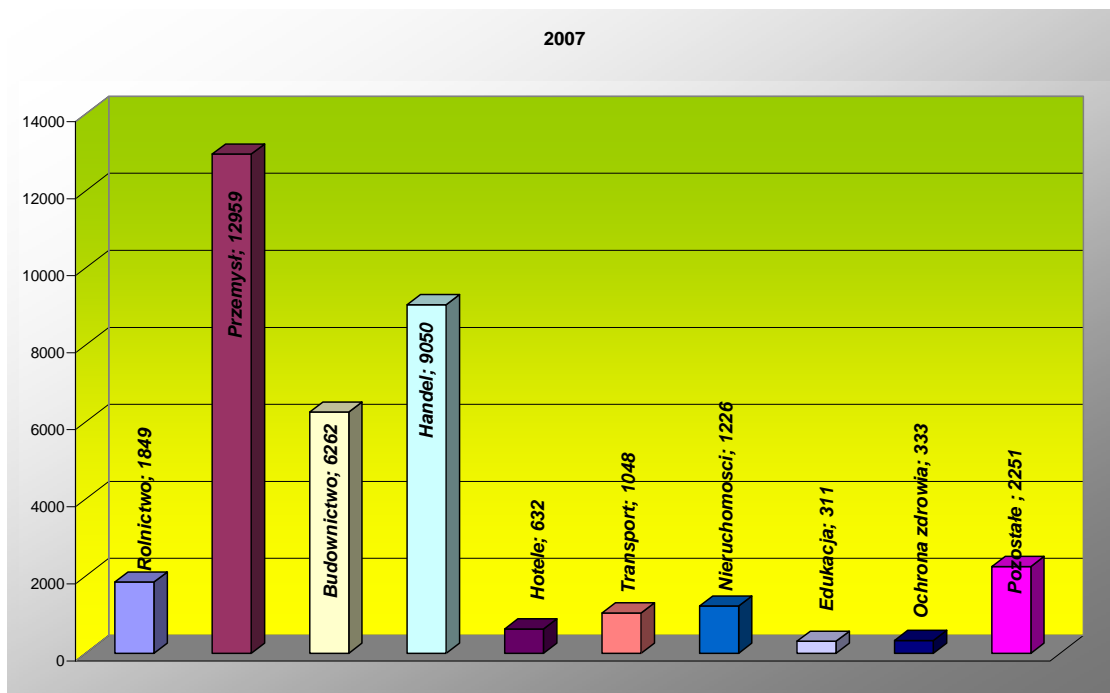
Decyzjami terminowymi regulowano najczęściej nieprawidłowości przedstawione w poniższej tabeli.

Zakres nieprawidłowości	Liczba decyzji
Przygotowanie do pracy	5415
Stanowiska i procesy pracy	4444
Maszyny i urządzenia	4003
Urządzenia i instalacje energetyczne	2992
Obiekty i pomieszczenia pracy	2638
Czynniki szkodliwe i uciążliwe	2217
Magazynowanie i składowanie	1827
Zaplecze higieniczno sanitarne	1803
Transport wewnątrz-zakładowy	1723
Wentylacja, oświetlenie, ogrzewanie	1357
Wynagrodzenia za pracę i inne świadczenia	720

Rodzaje nieprawidłowości regulowanych decyzjami wydanymi w 2007r przez inspektorów pracy, w zakładach na terenie obecnego woj. Wielkopolskiego przedstawia poniższy wykres.

Decyzje nakazowe w 2007r wg polskiej klasyfikacji działalności gospodarczej / liczba decyzji ogółem: 35 921/

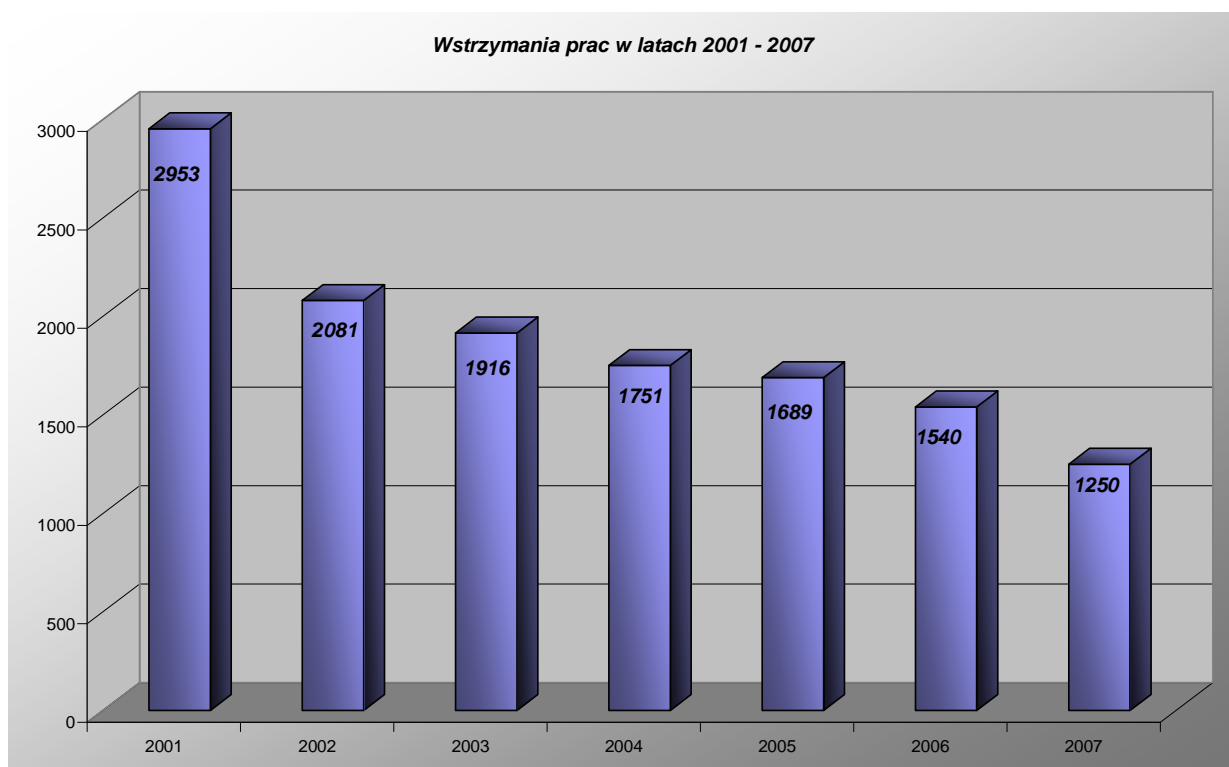
Wykres na poprzedniej stronie przedstawia liczbę wydanych decyzji nakazowych w zakładach poszczególnych rodzajów działalności wg PKD. Najwięcej decyzji nakazowych w roku 2007 wydano w zakładach przemysłu – 36,1%, handlu – 25,2,0% i budownictwie – 17,4%.

Decyzje wstrzymania prac.

W roku 2007 wydano ogółem 1250 decyzji wstrzymania prac dotyczących 2046 pracowników. Wydawane przez inspektorów pracy decyzje wstrzymania prac dotyczyły bezpośrednich zagrożeń dla zdrowia i życia spowodowanych brakiem osłon i zabezpieczeń przy maszynach do obróbki metali i drewna, brakiem zabezpieczeń chroniących pracowników przed upadkiem z wysokości, niezachowania warunków technicznych ochrony przed porażeniem prądem elektrycznym, prowadzeniem w sposób niebezpieczny procesów produkcyjnych i technologicznych.

Liczba wydanych w 2007 roku takich decyzji zmalała o 18,8%.

Dane porównawcze wydanych przez inspektorów pracy decyzji wstrzymania prac w latach 2001-2007 przedstawia poniższy wykres.

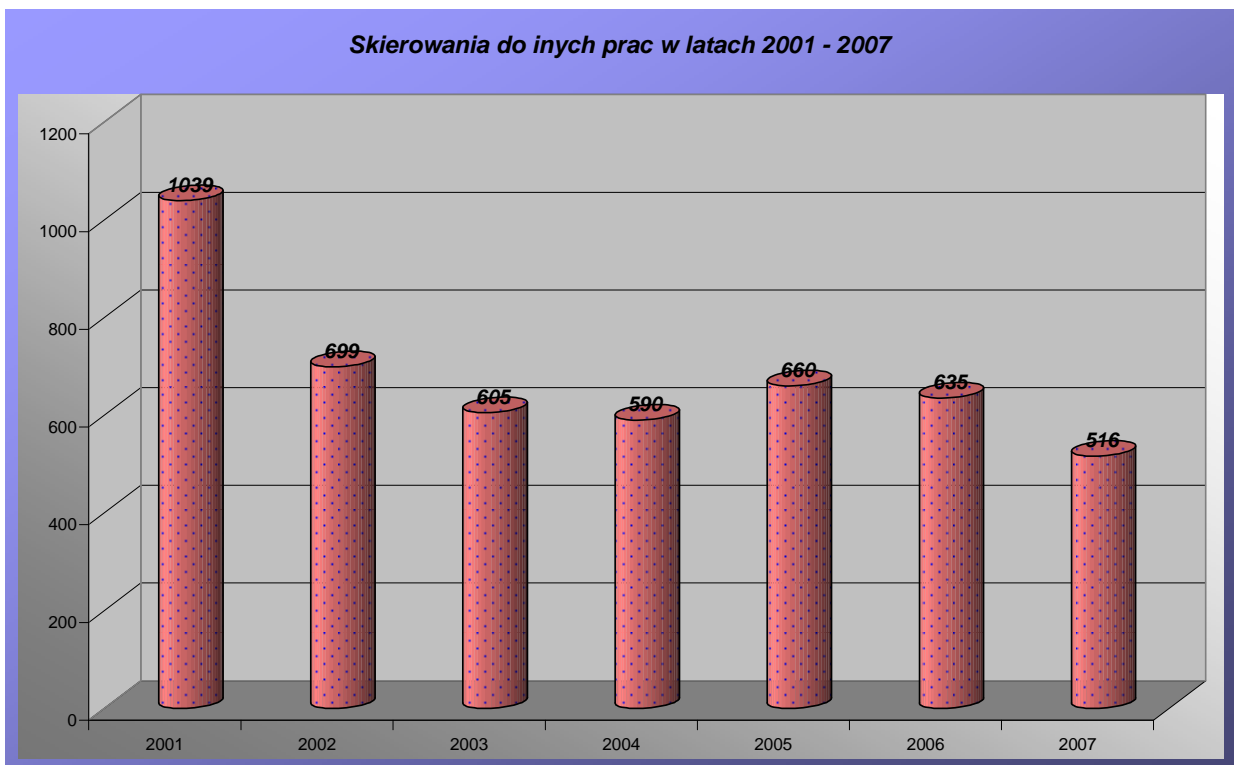
Decyzje skierowania do innych prac.

W roku 2007 r. wydano ogółem 516 decyzji skierowania pracowników do innych prac, które dotyczyły 1053 pracowników.

Liczba wydanych w roku 2007 decyzji skierowania do innych prac zmalała o 18,7% w porównaniu do roku poprzedniego.

Wydawane przez inspektorów pracy decyzje skierowania pracowników do innych prac związane były najczęściej z regulowaniem stwierdzonych uchybień dotyczących zatrudniania pracowników bez wymaganych środków ochrony osobistej, uprawnień kwalifikacyjnych do obsługi urządzeń i instalacji, zatrudniania pracowników młodocianych i kobiet przy pracach wzbronionych.

Dane porównawcze wydanych przez inspektorów pracy decyzji skierowania do innych prac w latach 2001-2007 w zakładach na terenie woj. Wielkopolskiego przedstawia poniższy wykres.

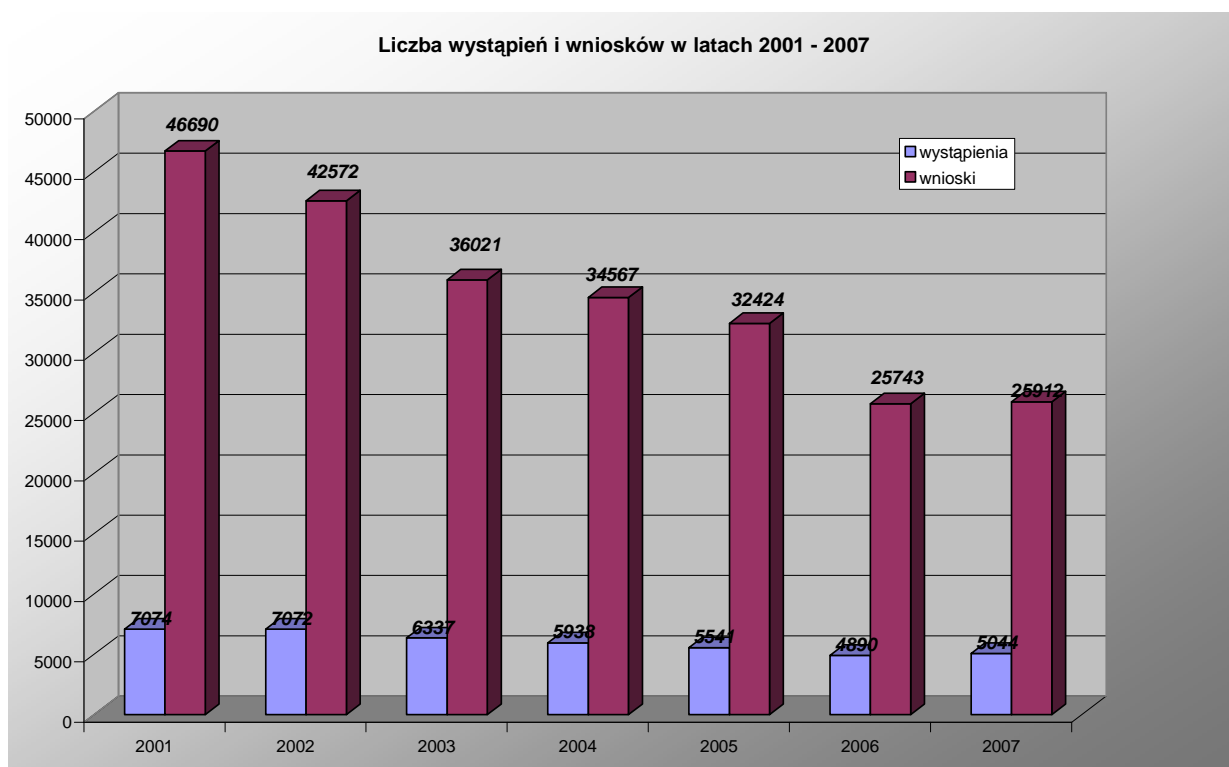

Wystąpienia i wnioski inspektorów pracy.

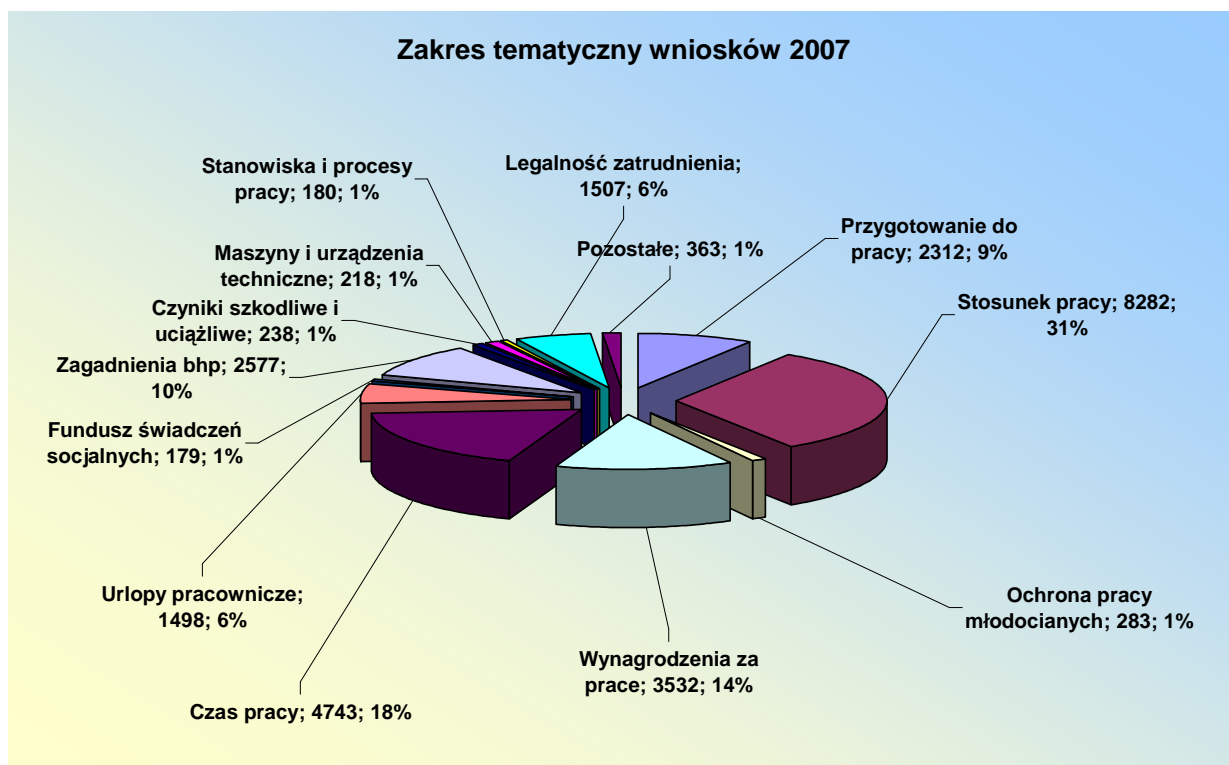
W przypadku stwierdzenia uchybień innych niż regulowane nakazami, inspektorzy pracy kierują do pracodawców wnioski w wystąpieniach. Dotyczą one w szczególności uchybień związanych z prawną ochroną pracy.

W 2007r. wydano ogółem 5 044 wystąpień zawierających 25 912 wniosków.

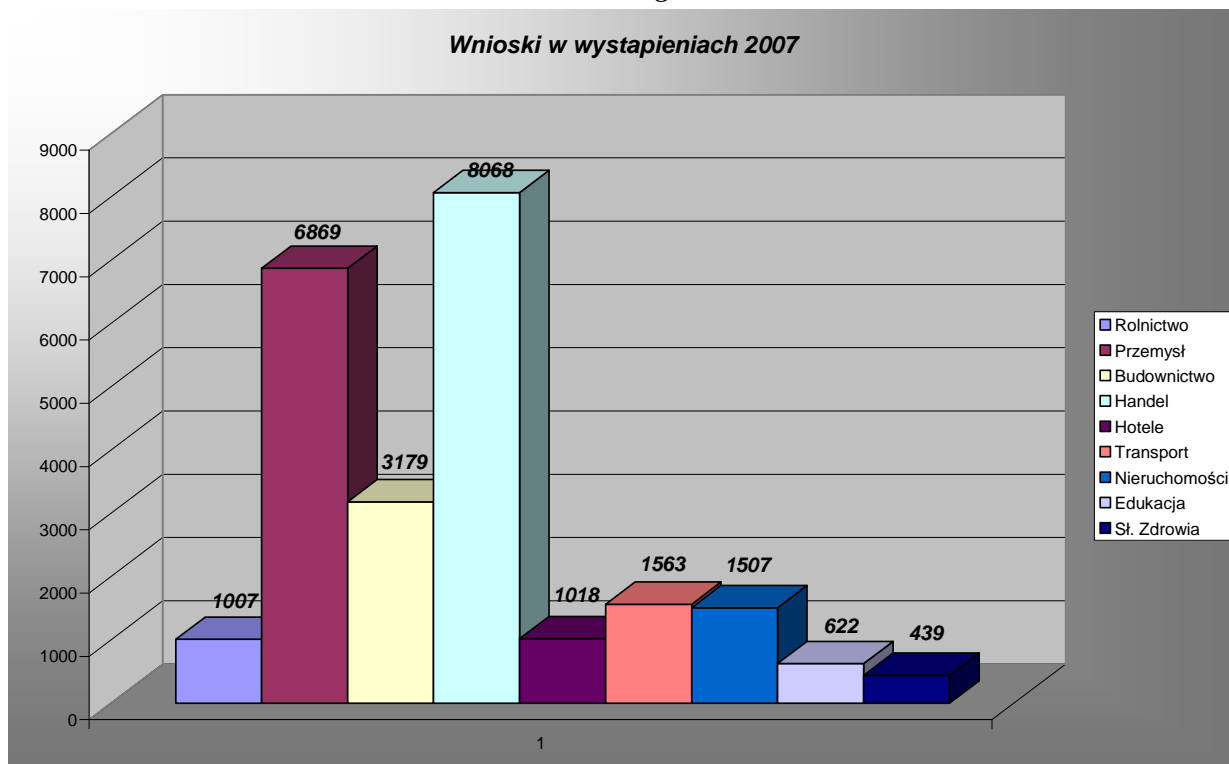
Na poniższym wykresie porównano liczbę wystąpień i wniosków wydanych w latach 2001-2007. W porównaniu do roku poprzedniego liczba wystąpień w roku 2007 wzrosła o 3,14%, wniosków o 0,7%.

Wykresy na następnej stronie przedstawiają zakres tematyczny wniosków i liczbę wniosków w wystąpieniach wydanych w zakładach wg Polskiej Klasyfikacji Działalności

Wnioski w wystąpieniach w 2007r wg polskiej klasyfikacji działalności gospodarczej / liczba wniosków ogółem 25 912/

Najwięcej wniosków wydano w przemyśle – 26,5%, handlu – 31,1%, i budownictwie – 12,2%
 Zakres tematyczny wystąpień inspektorów pracy w 2007 roku przedstawiono na poniższym wykresie.

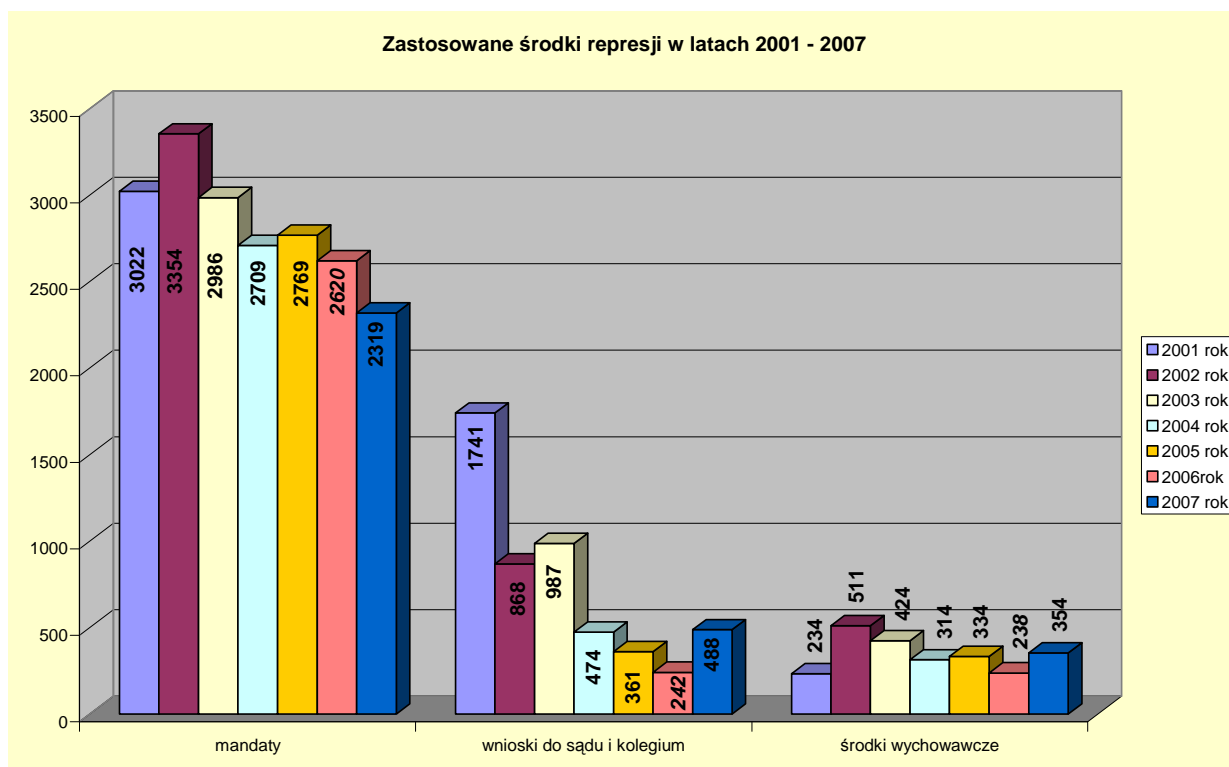
Najwięcej wniosków wydano w sprawach stosunku pracy – 8282 /31%/, czasu pracy – 4743/18%/, wynagrodzeń za pracę – 3532 14%/, zagadnień bhp - 2577 – /10%/.

Wykroczenia.

W przypadku stwierdzenia przez inspektorów pracy rażących naruszeń prawa pracy noszących znamiona wykroczenia, wszczynane jest postępowanie karno - administracyjne w stosunku do osób winnych ich popełnienia. W wyniku postępowania winni wykroczeń są karani przez inspektorów pracy mandatami karnymi oraz stosowane są wobec nich środki wychowawcze. W sytuacji wymagającej zastosowania bardziej surowego wymiaru kary inspektorzy pracy kierują wnioski o ukaranie do sądu.

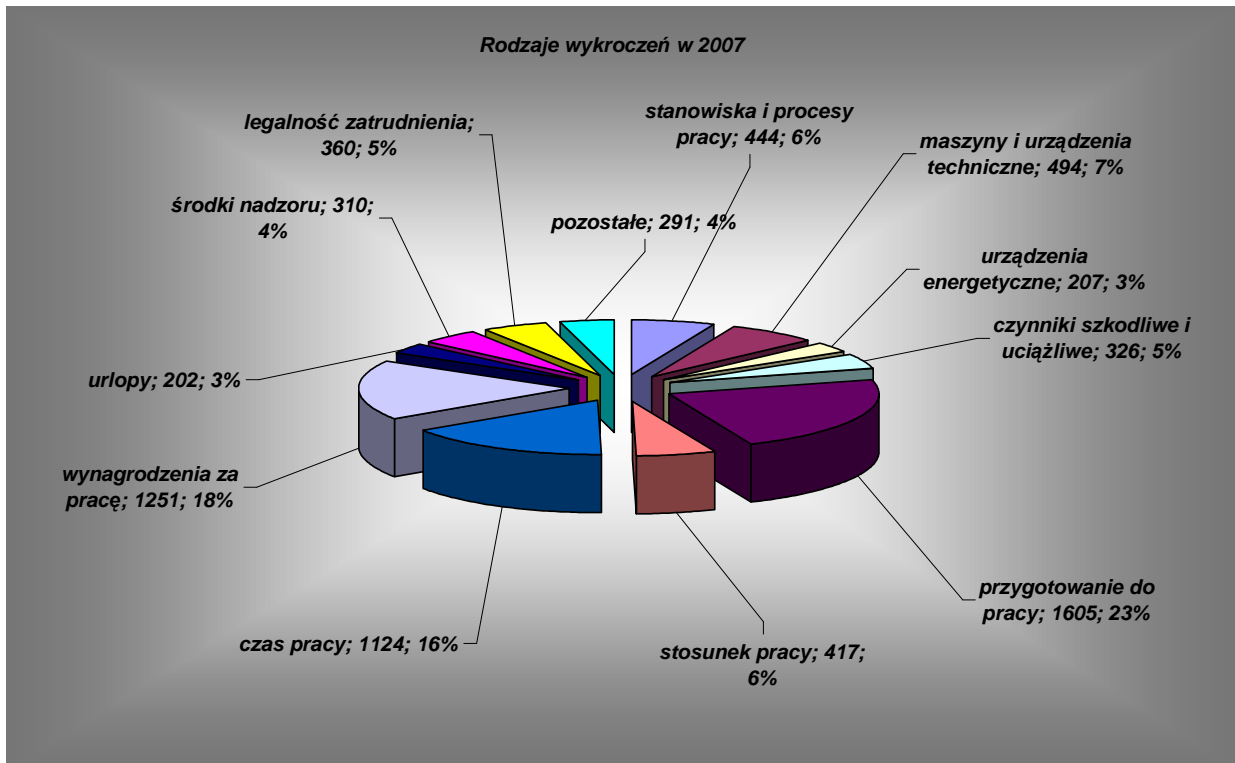
Inspektorzy pracy ujawnili łącznie w 2007 roku 7 031 wykroczeń których dopuściło się 3161 sprawców.

Liczbę oraz rodzaj zastosowanych środków represji w stosunku do osób winnych wykroczeń w latach 2001 – 2007 przedstawiono na poniższym wykresie.

Inspektorzy pracy skierowali w roku 2007 do Sądów Grodzkich 488 wniosków o ukaranie. w sprawie 1428 wykroczeń. Mandatami ukarali 2319 sprawców wykroczeń. Zastosowali 354 środki wychowawcze dotyczące ujawnionych wykroczeń.

Udział poszczególnych naruszeń przepisów prawa w ogólnej liczbie popełnionych w roku 2007 wykroczeń przedstawiono na poniższym wykresie.

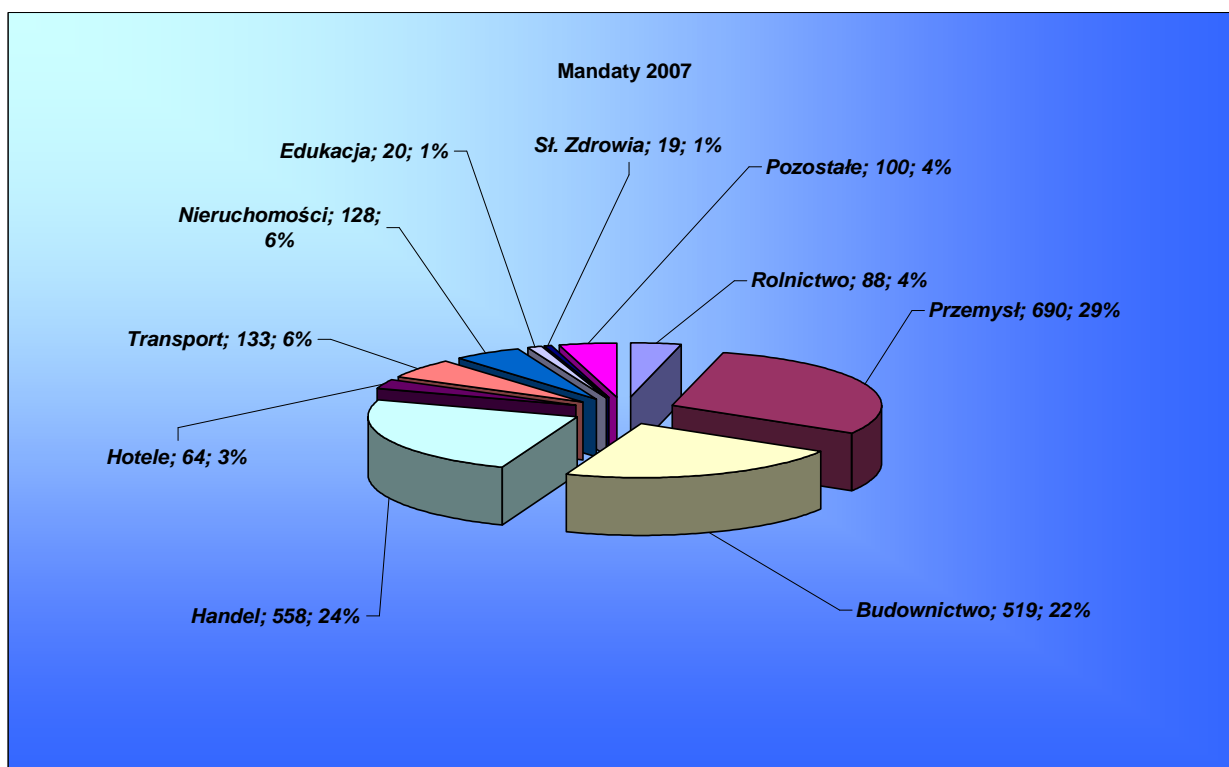

Najwięcej wykroczeń stwierdzono w związku z naruszeniem przepisów dotyczących przygotowania do pracy – 1605 /23%/, wynagrodzeń za pracę – 1251 /18%/, czasu pracy – 1124 /16%/.

W związku z popełnionymi wykroczeniami inspektorzy pracy wydali w 2007 roku 2 319 mandatów karnych na ogólną kwotę 1 972 640 zł, co daje średnią w kwocie 859 zł na jeden mandat. Liczba zastosowanych mandatów w roku 2007 zmalała o 11,5% w porównaniu do roku poprzedniego, a kwota łączna zastosowanych mandatów wzrosła o 23,3%.

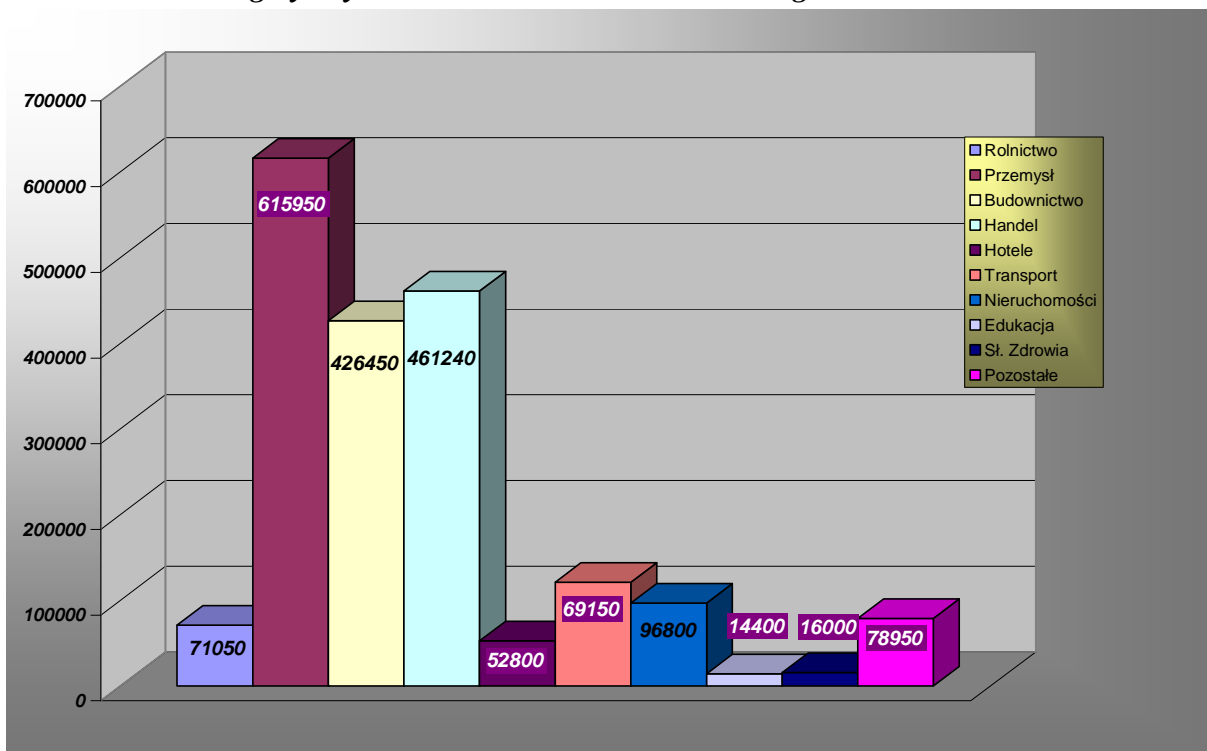
Wykres prezentujący liczbę mandatów wydanych w zakładach wg Polskiej Klasyfikacji Działalności przedstawiono na następnej stronie.

Mandaty w 2007 /liczba mandatów ogółem: 2319/

Najwięcej mandatów zastosowano w przemyśle – 696 (29%), handlu – 558 (24%) i budownictwie – 519 (22%). kwoty zastosowanych mandatów ogółem .

Kwota grzywny w mandatach w 2007r / kwota ogółem: 1 972 640 zł/

Wykres na poprzedniej stronie przedstawia kwoty sumaryczne wydanych mandatów w zakładach wg klasyfikacji PKD.

Łączna kwota zastosowanych mandatów w przemyśle stanowi 31,5%, w handlu 23,6% , a w budownictwie 21,8% kwoty zastosowanych mandatów ogółem .

Łączna kwota orzeczonych w roku 2007 przez sądy kar wynosiła 342 580 zł, co daje średnio 1381 zł na jeden wyrok sądu w 248 rozstrzygniętych przez sądy sprawach. Liczba wniosków do sądu o ukaranie wzrosła o 101,6% w stosunku do roku 2006.

Wzrosła także o 48,7% liczba zastosowanych w roku 2007 środków wychowawczych.

DZIAŁANIA KONTROLNO – NADZORCZE UJĘTE W PROGRAMIE DZIAŁANIA NA ROK 2007.

W 2007 r. Okręgowy Inspektorat Pracy w Poznaniu realizował etap długofalowego programu przyjętego przez Państwową Inspekcję Pracy na lata 2007-2009 oraz plan zadań jednorocznych. Formułując zamierzenia do programu przeanalizowano wyniki dotychczasowej działalności kontrolno-nadzorczej i prewencyjnej; dane statystyki publicznej w zakresie wypadków przy pracy, warunków pracy i chorób zawodowych;

1. Działania kontrolno-nadzorcze ujęte w programie działań długofalowych.

Na lata 2007 – 2009, na szczeblu krajowym, przyjęte zostały następujące priorytety w działalności Państwowej Inspekcji Pracy:

- Przestrzeganie przepisów prawa pracy przy wypłacie wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy.
Intensywnym działaniom kontrolnym towarzyszyły konsekwentne kontrole sprawdzające u pracodawców naruszających przepisy w szczególnie rażący sposób.
- Przestrzeganie przepisów dotyczących czasu pracy.
Kontrole przeprowadzono w zakładach różnych branż, w tym m.in. – w kolejnych latach - obejmą problematykę czasu pracy w bankach, transporcie drogowym, towarzystwach ubezpieczeniowych, służbie zdrowia.
- Przestrzeganie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy.

Kontrolami objęto zwłaszcza te branże, w których eksploatacja maszyn wiąże się ze szczególnie dużymi zagrożeniami (m.in. zakłady użytkujące sprzęt do tymczasowej pracy na wysokości oraz maszyny budowlane).

- Wzmoczony nadzór w zakładach charakteryzujących się największym nasileniem zagrożeń zawodowych.

Wzmocnionym nadzorem (wyrażającym się m.in. w zwiększeniu częstotliwości kontroli) objęto grupę zakładów różnych branż, wytypowanych przez okręgowy inspektorat pracy na podstawie dotychczasowych wyników kontroli.

2. Działania kontrolno-nadzorcze ujęte w programie rocznym.

Program działań jednorocznych, przewidzianych do realizacji w 2007 r., obejmował:

- kontrole problemowe i egzekwujące poprawę przestrzegania prawa,
- kontrole o charakterze diagnozującym (monitorującym) wybrane zagadnienia ochrony pracy,
- kontrole realizowane w ramach zadań własnych okręgowych inspektoratów pracy.

Kontrole w zakresie praworządności w stosunkach pracy skoncentrowano w szczególności na obszarach najbardziej newralgicznych społecznie, czyli wszędzie tam, gdzie naruszenia prawa pracy – ze względu na swój rodzaj i zakres – bardzo dotkliwie rzutują na warunki egzystencji pracowników i ich rodzin.

Inspektorzy pracy konsekwentnie eliminowali wszelkie przejawy patologii w stosunkach pracy, takie jak niewypłacanie wynagrodzeń (ich zaniżanie bądź bezpodstawne potrącenia), zatrudnianie w godzinach nadliczbowych (bez rekompensowania tej pracy czasem wolnym i bez wypłaty należności) oraz zatrudnianie „na czarno”. przynoszące negatywne skutki zarówno dla osobistej sytuacji osób wykonujących taką pracę, jak i dla całej gospodarki.

Kontrole czasu pracy dotyczyły m.in. kierowców, pracowników ze względu na częste sygnały o nieprawidłowościach.

W toku wielu innych kontroli – realizowanych zarówno w ramach planu centralnego, jak i zwykłej, rutynowej działalności – inspektorzy zwracali uwagę na przestrzeganie uprawnień poszczególnych grup pracowniczych (w tym kobiet i młodocianych) i pracowników różnych branż, np. handlu.

Kontrole placówek handlowych, zwłaszcza wielkopowierzchniowych (supermarkety, hipermarkety i in.) były jednym z priorytetowych zadań inspekcji. Uzyskane w latach poprzednich efekty uzasadniają celowość kompleksowych kontroli placówek handlu (oraz

konsekwentnych rekontroli) obejmujących zarówno problematykę praworzędności w stosunkach pracy, jak i bezpieczeństwa pracy.

Mając na uwadze skuteczność prawa i egzekwowanie jego postanowień, Państwowa Inspekcja Pracy kontynuowała kontrole wykonywania przez pracodawców orzeczeń sądów pracy.

Kontynuowano również:

- kontrole przestrzegania przepisów dot. równego traktowania w zatrudnieniu;
- kontrole przestrzegania przepisów prawa pracy wobec pracowników tymczasowych zatrudnianych w agencjach pracy tymczasowej oraz przez pracodawców użytkowników.

Kontrole bezpieczeństwa pracy skoncentrowano na tych obszarach, gdzie w poprzednich latach inspektorzy stwierdzali najwięcej nieprawidłowości. Kontynuowano prowadzenie przez PIP wzmożonych działań w zakładach budowlanych, ze szczególnym uwzględnieniem prac na wysokości (w tym przy budowie i eksploatacji rusztowań) oraz prac ziemnych i w wykopach, czyli prac wiążących się ze znacznym zagrożeniem wypadkowym.

Prowadzono także kontrole i rekontrole ukierunkowane na likwidację zagrożeń:

- związanych ze stosowaniem (wytwarzaniem, magazynowaniem) substancji i preparatów chemicznych;
- przy wykonywaniu robót budowlanych;
- w zakładach wydobywających kopaliny pospolite;
- przy usuwaniu azbestu z obiektów budowlanych i przemysłowych;
- w gospodarstwach rolnych;
- przy produkcji napojów (spirytusowych, piwowarskich, gazowanych);
- w zmechanizowanym transporcie wewnątrzzakładowym;
- przy budowie oraz remontach mostów i dróg;
- na stacjach autogazu;
- przy pozyskiwaniu drewna i innych pracach z zakresu gospodarki leśnej;
- w transporcie materiałów niebezpiecznych;
- przy zbiorce i transporcie odpadów komunalnych (z uwzględnieniem narażenia pracowników na działanie czynników biologicznych)

Przeprowadzone zostały także kontrole spełniania wymagań minimalnych dot. maszyn i urządzeń użytkowanych w zakładach pracy.

Ponadto prowadzono /w ramach systemu nadzoru rynku/ kontrole ukierunkowane na ocenę spełniania wymagań zasadniczych - dotyczących maszyn i urządzeń rolniczych, maszyn pakujących, oraz obuwia i odzieży ochronnej.

Znaczącą część zadań Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu stanowiły działania wynikające bezpośrednio z ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy. Były to zadania np. związane z badaniem okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (inspektorzy badali wszystkie zgłoszone wypadki śmiertelne, ciężkie oraz zbiorowe, a także część lżejszych) oraz uczestniczenie w przejmowaniu do eksploatacji nowo wybudowanych lub przebudowanych zakładów pracy.

Inne ustawowe zadania realizowano w ramach kontroli rutynowych – obejmujących m. innymi problematykę:

- uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem;
- profilaktycznych badań lekarskich,
- szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- legalności zatrudnienia obywateli polskich i cudzoziemców,
- funkcjonowania służby bhp,
- przestrzegania przepisów dot. konsultacji w zakresie bhp oraz komisji ds. bhp,
- realizacji przez pracodawców obowiązków wynikających z ustawy o świadczeniach społecznych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Podobnie jak w latach poprzednich, liczne kontrole inspektorów pracy dotyczyły wypełniania ustawowych zadań dot. problematyki zatrudniania osób niepełnosprawnych. Kontrolami objęto:

- zakłady posiadające status zakładu pracy chronionej lub ubiegające się o nadanie takiego statusu;
- zakłady posiadające status zakładu aktywności zawodowej lub ubiegające się o przyznanie ww. statusu;
- inne zakłady – tworzące stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych.

W działalności kontrolno-nadzorczej stosowano zasadę konsekwentnych kontroli sprawdzających, zwłaszcza gdy wydawane były decyzje dot. likwidacji zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi, a także w przypadkach gdy pracodawca nie informuje o realizacji decyzji czy wniosków w wystąpieniach, lub też gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie o ich niewykonaniu.

Jak co roku, badano wszystkie skierowane do Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu skargi pracownicze (w 2007 r. wpłynęły 3031 skarg). Szybkie reagowanie na zgłaszane skargi stanowiły dla inspektorów pracy zadanie priorytetowe (skargi dotyczyły szczególnie rażących naruszeń praw pracowniczych, zwłaszcza w sferze wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy).

Zadania kontrolne i rozpoznawcze w Okręgowym Inspektoracie Pracy w Poznaniu zostały uzupełnione o tematy własne wynikające z rozpoznania stanu przestrzegania prawa pracy i bezpieczeństwa pracy w Wielkopolsce:

- Bezpieczeństwo i higiena pracy w małych odlewniach żeliwa i metali kolorowych.
- Bezpieczeństwo i higiena pracy przy uboju zwierząt i przetwórstwie mięsa.
- Kontrole w zakresie prawa pracy oraz bhp w wytwórniach mas bitumicznych.

Wszystkie kontrole tematyczne, koordynowane były centralnie, realizowane według jednolitych zasad, co umożliwiło uzyskanie porównywalnych wyników i sformułowanie na tej podstawie miarodajnych wniosków.

Dla każdego z tematów realizowanych w roku 2007 wg harmonogramu OIP Poznań sporządzone są w odrębne materiały sprawozdawcze zawierające informacje z przeprowadzonych czynności kontrolnych i wnioski.

Wydawanie zezwoleń na wykonywanie pracy lub innych zajęć zarobkowych przez dzieci.

W 2007 roku inspektorzy pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu wydali 9 decyzji w sprawie zezwolenia na wykonywanie pracy lub innych zajęć zarobkowych przez dzieci, w tym 9 decyzji, w których inspektor pracy zezwolił na wykonywanie pracy przez dzieci

Podmiot składający wnioski w sprawie zezwolenia na wykonywanie pracy lub innych zajęć zarobkowych przez dzieci: Teatr Nowy im. Tadeusza Łomnickiego w Poznaniu – 9 wniosków.

Podmiot składający wnioski o wydanie zezwolenia na wykonywanie pracy lub innych zajęć zarobkowych przez dzieci prowadzą działalność kulturalną i artystyczną.

Wnioski o wydanie zezwolenia na wykonywanie pracy lub innych zajęć zarobkowych przez dzieci dotyczyły tylko jednego rodzaju prac: udziału dzieci w spektaklu w charakterze statysty (9 wniosków).

Wnioski do ZUS o podwyższenie składki na ubezpieczenie wypadkowe

W Okręgowym Inspektoracie Pracy w Poznaniu sporządzono 3 wnioski o podwyższenie o 100% składki ZUS.

I tak na przykład:

- W latach 2006 – 2007 w jednej z firm inspektor pracy przeprowadził łącznie 3 kontrole. Podczas kontroli przeprowadzonej w czerwcu 2006 r. stwierdził poważne naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, które skutkowały wydaniem pracodawcy 52 zarządzeń nakazowych, w tym 10 zarządzeń wstrzymania prac oraz skierowaniem wystąpienia zawierającego 4 wnioski.

W marcu 2007 r. w związku z nieudzieleniem przez pracodawcę informacji o realizacji niektórych zarządzeń nakazowych, przeprowadzono kontrolę, w wyniku której stwierdzono ponownie rażące naruszenie przez pracodawcę przepisów prawa pracy i niewykonanie 4 decyzji.

We wrześniu 2007 r. przeprowadzono w tej firmie trzecią kontrolę w trakcie której stwierdzono po raz kolejny poważne uchybienia w zakresie przestrzegania przez pracodawcę przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Stwierdzone w trakcie tej kontroli nieprawidłowości skutkowały wydaniem 35 zarządzeń nakazowych w tym 5 zarządzeń nakazowych wstrzymania prac i 20 zarządzeń nakazowych opatrzonych rygorem natychmiastowej wykonalności.

Skutkiem poważnych zaniedbań w zakresie bhp były zaistniałe w firmie w okresie ostatnich dwóch lat dwa śmiertelne wypadki przy pracy.

W świetle powyższego inspektor pracy sporządził wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. o podwyższenie składek płatnikowi o 100% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalanej na najbliższy rok składkowy.

- Po kontroli w innej firmie PIP skierował do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniosek o zwiększenie o 100% składki na ubezpieczenie wypadkowe. Wniosek sporządzono związku ze stwierdzeniem w czasie dwóch kolejnych kontroli przeprowadzonych w marcu 2007 oraz październiku i listopadzie 2007 rażącego naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Pracodawca zatrudniał 23 osoby w charakterze pracowników umysłowych, 90 osób w charakterze pracowników produkcyjnych, w tym 37 kobiet i 41 pracowników niepełnosprawnych. Zakład posiada status zakładu pracy chronionej.

Przeprowadzone kontrole wykazały, że w zakładzie nastąpił wzrost liczby wypadków przy pracy: w roku 2001 wydarzył się 1 wypadek lekki, w roku 2002 1 wypadek lekki, w roku 2005 – 4 wypadki lekkie, w roku 2006 – 1 wypadek lekki, w roku 2007 – 9 wypadków, w tym jeden wypadek ciężki i jeden śmiertelny. Przeprowadzona w październiku i listopadzie kontrola obejmowała między innymi ustalenie okoliczności i przyczyn wypadku

śmiertelnego, jaki wydarzył się w 2007 roku.

Kontrole wykazały liczne naruszenia przepisów prawa pracy, stwarzające zagrożenia bezpieczeństwa zatrudnionych pracowników, w tym osób niepełnosprawnych.

Przeprowadzone wcześniej w zakładzie kontrole Państwowej Inspekcji pracy wykazały szereg nieprawidłowości w zakresie bhp. W czasie pierwszej kontroli inspektor pracy wydał łącznie 20 decyzji administracyjnych związanych z bezpieczeństwem pracy oraz 1 wniosek w wystąpieniu. Decyzje dotyczyły między innymi: skierowania do innych prac 6 pracowników wykonujących pracę w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń hałasu bez stosowania ochronników słuchu, dostosowania maszyn i urządzeń wprowadzonych do obrotu przed 01.05.2004 r. do minimalnych wymagań bezpieczeństwa dla maszyn i urządzeń (na jednej z maszyn miał miejsce wypadek ciężki), opracowania instrukcji bhp.

W czasie drugiej kontroli inspektor pracy wydał 9 decyzji administracyjnych (ustnych) z rygorem natychmiastowej wykonalności, dotyczących między innymi skierowania do innych prac pracowników, którzy w czasie kontroli nie stosowali środków ochrony indywidualnej. Oprócz decyzji z rygorem natychmiastowej wykonalności inspektor pracy wydał 14 decyzji pisemnych związanych z bezpieczeństwem pracy oraz 9 wniosków w wystąpieniu.

Obydwie kontrole wykazały, że pracodawca w rażący sposób naruszył przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, stwarzając zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego.

Uwzględniając powyższe wniosek o podwyższenie składki wypadkowej o 100% był jak najbardziej zasadny.

Inspektor pracy skierował także do prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia poprzez pracodawcę popełnienia przestępstwa z art. 220 § 1Kk. Ponadto w związku z dopuszczeniem do pracy z substancjami chemicznymi pracownika bez wymaganych środków ochrony indywidualnej, ukarano osobę sprawującą nadzór nad pracownikami grzywną w wysokości 1.000 zł.

Decyzje nakazujące zaprzestanie przez zakład pracy lub jego część działalności bądź działalności określonego rodzaju:

W roku 2007 Okręgowy Inspektor pracy w Poznaniu wydał 4 decyzje nakazujące zaprzestania przez zakład pracy lub jego część działalności określonego rodzaju.

Decyzje Okręgowego Inspektora wydawane były na wniosek inspektorów pracy wówczas, gdy w czasie czynności kontrolnych stwierdzono szereg nieprawidłowości w zakresie stanu bezpieczeństwa i higieny pracy zagrażających zdrowiu i życiu pracowników.

I tak na przykład:

- W październiku 2007 Okręgowy Inspektor pracy wydał decyzję nakazującą zaprzestanie prowadzenia z określonym dniem prowadzenia działalności w jednej z firm w Czarnkowie, ponieważ stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie zagrażał zdrowiu i życiu pracowników.

W trakcie kontroli przeprowadzonej przez inspektora pracy w zakładzie stwierdzono liczne odstępstwa od obowiązujących przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, m.in. w zakresie stanu technicznego budynków i pomieszczeń pracy, stanu technicznego pomieszczeń higienicznosanitarnych i ich wyposażenia, wentylacji, ogrzewania i oświetlenia pomieszczeń i stanowisk pracy, stanu technicznego i wyposażenia maszyn i urządzeń technicznych, eksploatacji instalacji energetycznych w tym instalacji elektrycznej, magazynowania, składowania i transportu materiałów i surowców.

Stanowiska pracy zlokalizowano na zewnątrz budynków, pod wiatami lub w pomieszczeniach zamkniętych nieogrzewanych.

Obiekty, w których prowadzono działalność były w złym stanie technicznym, który w każdym momencie groził wypadkiem: przygnięciem załamany stropem, osunięciem się wiaty, uderzeniem lub przygnięciem uszkodzonymi wrotami do pomieszczeń.

Instalacja odgromowa na większości obiektów uszkodzona, pourywana. Brak badań oporności zwodów instalacji odgromowej.

Żadna z maszyn do obróbki drewna nie była wyposażona w wyciąg miejscowy do odciągania pyłów.

Stan techniczny pomieszczeń higienicznosanitarnych i ich wyposażenie były niezgodne z wymaganiami przepisów, tj. w umywalni brak czynnego natrysku, ściany i sufity pomieszczeń brudne, we wszystkich pomieszczeniach uszkodzona posadzka i wykładzina. Instalacja oświetlenia elektrycznego stwarzała zagrożenie porażeniem. Niezachowana była ochrona przed dotykiem bezpośrednim.

Stwierdzone nieprawidłowości, w szczególności dotyczące złego stanu technicznego budynków i pomieszczeń pracy oraz instalacji z nimi związanych, ale również stan techniczny maszyn do obróbki drewna oraz środków transportu stwarzały dla pracowników narażenie na bardzo poważne zagrożenie życia i zdrowia.

Zarówno liczba nieprawidłowości, jak i ich trwałość oraz niemożność natychmiastowego usunięcia w pełni uzasadniały decyzję zaprzestania działalności wydaną przez Okręgowego Inspektora Pracy w Poznaniu.

- W październiku 2007 Okręgowy Inspektor Pracy w Poznaniu wydał decyzję dotyczącą zaprzestania działalności części zakładu pracy, w której zorganizowano stanowiska pracy obsługi traka taśmowego oraz wielopłyty, ponieważ stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie przy wykonywaniu tej działalności zagrażał zdrowiu pracowników.

Inspektorzy pracy oraz podczas przeprowadzanych czynności kontrolnych stwierdzili, że zlokalizowane pod wiatami stanowiska pracy traka taśmowego oraz wielopłyty nie zapewniały pracownikom ochrony przed oddziaływaniem niskiej temperatury oraz silnym wiatrem. W związku z powyższymi nieprawidłowościami inspektor pracy nakazem zobowiązał pracodawcę do niezwłocznej poprawy warunków pracy na tych stanowiskach pracy. W wyniku przeprowadzonej rekontroli inspektor pracy stwierdził, że pracodawca nie wykonał wydanej decyzji nakazowej i nie zapewnił odpowiednich warunków pracy na stanowiskach obsługi traka taśmowego oraz wielopłyty, w związku z powyższym wydał upomnienie zobowiązujące pracodawcę m.in. do wykonania tej decyzji 7 dni od doręczenia upomnienia. Kolejne czynności kontrolne wykazały, że pracodawca w dalszym ciągu nie zrealizował obowiązku wynikającego z decyzji nakazu. Zdaniem inspektora pracy wykonywanie pracy w takich warunkach, szczególnie w okresie jesiennym oraz zimowym stwarzało zagrożenie dla zdrowia pracowników.

W świetle powyższego Okręgowy Inspektor Pracy na wniosek inspektora pracy wydał decyzję nakazującą wstrzymanie działalności części zakładu pracy.

EFEKTY DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ

Podjęte w 2007 roku przez inspektorów pracy OIP Poznań działania kontrolno-nadzorcze przyniosły konkretne efekty w postaci poprawy warunków pracy w wielu zakładach pracy.. Łącznie kwota wyegzekwowanych świadczeń w roku 2007 wg stanu na dzień 31.12.2007r wynosiła 10 982 029,30 zł, w tym w wyniku wydanych decyzji nakazowych 6 309 051,27 zł. W roku 2007 wydano łącznie 732 decyzji płatniczych dotyczących 6032 pracowników w 261 zakładach pracy na łączną kwotę 10 605 143,87 zł.

W wyniku wydanych decyzji nakazowych dotyczących spraw bhp pracodawcy wyposażyli 1336 pracowników w przepisową odzież i obuwie robocze, skierowali 888 pracowników na badania lekarskie i 4 739 na szkolenia bhp, wyremontowali i dostosowali do wymogów przepisów pomieszczenia pracy dla 8 773 pracowników oraz higieniczno-sanitarne dla 3 885 pracowników, wyposażyli maszyny i urządzenia w wymagane osłony oraz zabezpieczenia i w ten sposób znieśli bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia 1954 pracowników.

W wyniku wniosków inspektorów pracy pracodawcy sporządzili prawidłowe umowy o pracę 4597 pracownikom. Dla 48 130 pracowników zaprowadzono ewidencję czasu pracy, udzielono zaległych urlopów wypoczynkowych 1586 pracownikom.

PORADY PRAWNE.

W 2007 roku udzielono łącznie 92.894 porad prawnych z czego 77.232 porady udzielone zostały za pośrednictwem telefonu lub osobistej rozmowy z zainteresowanymi oraz 29.100 porad technicznych

Najwięcej, (24,9%) porad prawnych dotyczyło stosunku pracy. Wynagrodzenia i inne świadczenia ze stosunku pracy były tematem (15,9%) porad, oraz (ok.5,7%) porad dotyczyło czasu pracy.

W trakcie kontroli udzielono 14 812 porad prawnych. Porady dotyczyły także szerokiego zakresu zagadnień związanych z technicznym bezpieczeństwem pracy. Wśród porad dominowały odpowiedzi na pytania dotyczące praw i obowiązków wynikających z przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy. Najczęściej porady dotyczyły podstawowych obowiązków w zakresie wyposażania pracowników w odzież roboczą, przeprowadzania szkoleń w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, a także wymogów związanych z organizowaniem stanowisk pracy, w tym pomieszczeń pracy, wentylacji, ogrzewania i procedur związanych z oddawaniem do użytkowania pomieszczeń pracy.

Do najczęściej poruszanych zagadnień można też zaliczyć porady dotyczące postępowania w sprawach wypadków przy pracy a także dostosowania do minimalnych wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy maszyn i urządzeń oraz metodyki oceny ryzyka zawodowego na konkretnych stanowiskach pracy. Wśród porad technicznych ponad 45% związanych było z budownictwem, procesem inwestycyjnym oraz przebudową i modernizacją obiektów budowlanych.

SKARGI I WNIOSKI

W 2007 r. do Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu wpłynęły 3081 skarg, oraz 779 anonimowych. Z rozpoznanych skarg, zasadnych okazało się 1055 skarg, częściowo zasadnych 646, zaś 653 skarg było niezasadnych

Najliczniejsza grupa skarg dotyczyła wynagrodzenia za pracę oraz innych świadczeń pieniężnych. Problem ten podnoszono aż w 1325 skargach, co stanowi 36,8% wszystkich skarg. W następnej kolejności problemy podnoszone w skargach dotyczyły: stosunku pracy – 636 (17,5%), naruszenia przepisów o czasie pracy – 474 (13%), tematyki bhp – 221 (6%), przygotowania do pracy – 212 (5,9%), a także urlopów pracowniczych – 97 (2,6%).

W związku ze skargami pracowniczymi przeprowadzono 2429 kontroli.

ZAWIADOMIENIA PROKURATURY O MOŻLIWOŚCI POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA.

Inspektorzy pracy OIP w Poznaniu w 2007 roku skierowali 145 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa dot. 223 przestępstw, w tym:

- z art. 218 § 1 Kk - 54 „złośliwe lub uporczywe naruszanie praw pracowników wynikających ze stosunku pracy lub ubezpieczenia społecznego”,
- z art. 218 § 2 Kk - 6 „odmowa ponownego przyjęcia do pracy osoby, o której przywróceniu orzekł właściwy organ”,
- z art. 219 Kk - 15 „naruszenie przepisów prawa o ubezpieczeniach społecznych, poprzez nie zgłoszenie wymaganych danych albo zgłoszenie nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń albo ich wysokość”,
- z art. 220 § 1 Kk - 15 „narażenie pracownika na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu”,
- z art. 221 Kk - 6 „nie zawiadomienie w terminie właściwego organu o wypadku przy pracy lub chorobie zawodowej”,
- z art. 225 § 2 Kk - 48 „udaremnienie lub utrudnienie wykonania czynności służbowej osobie uprawnionej do kontroli w zakresie inspekcji pracy lub osobie przybranej jej do pomocy”,
- z art. 233 Kk - 19 „składanie fałszywych zeznań lub zatajanie prawdy”,

- z art. 270 Kk - 28 „podrabianie lub przerabianie dokumentu w celu użycia za autentyczny lub użycie takiego dokumentu jako autentycznego”,
- z art. 271 Kk - 13 „poświadczanie nieprawdy w dokumencie”,
- inne - 14

Z powyższego zestawienia wynika, że stwierdzone przez inspektorów pracy czyny noszące znamiona przestępstwa dotyczą głównie złośliwego i uporczywego naruszania praw pracowniczych wynikających ze stosunku pracy(art. 218 kk) oraz udaremniania lub utrudniania wykonywania czynności kontrolnych przez inspektorów pracy(art. 225 kk) oraz złośliwego i uporczywego naruszania praw pracowniczych wynikających ze stosunku pracy(art. 218 kk).

EGZEKUCJA ADMINISTRACYJNA DECYZJI ORGANÓW PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI PRACY.

W 2007 roku inspektorzy pracy – egzekutorzy działający w ramach właściwości miejscowej Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu wszczęli 56 postępowań egzekucyjnych. Celem podejmowanych przez inspektorów pracy czynności w oparciu o ustawę z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. – Dz.U. z 2005 r., nr 229, poz. 1954 z późn. zm.) było doprowadzenie do wykonania przez pracodawców decyzji nakazowych organów Państwowej Inspekcji Pracy w zakresie poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy oraz w zakresie wypłaty wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych ze stosunkiem pracy.

a) Upomnienia skierowane do pracodawców.

- W 2007 roku inspektorzy pracy OIP w Poznaniu skierowali łącznie 250 upomnień do 215 pracodawców.
- Upomnienia objęły łącznie 764 decyzje, w tym: 613 decyzji z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz 151 decyzji nakazujących wypłatę należnego świadczenia.
- Wskutek 180 upomnień pracodawcy, do których były skierowane, wykonali decyzje objęte upomnieniami – zrealizowano 551 decyzji (co stanowi 72% decyzji objętych upomnieniami), w tym: 508 decyzji z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz 43 decyzje wypłaty należnego świadczenia.

b) Postępowanie egzekucyjne.

- Inspektorzy pracy – egzekutorzy OIP w Poznaniu wystawili w 2007 roku 56 tytułów wykonawczych, w tym: 17 tytułów wykonawczych dotyczących obowiązków z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz 39 tytułów wykonawczych dotyczących obowiązku wypłaty świadczenia zawiązanego ze stosunkiem pracy.
- W 2007 roku zobowiązani wnieśli 1 zarzut, w którym podniesiono wykonanie lub umorzenie obowiązku, wygaśnięcie albo nieistnienie obowiązku. Inspektor pracy – egzekutor wydał 1 postanowienie w sprawie rozpoznania zarzutów, którym umorzył postępowanie egzekucyjne.
- Inspektorzy pracy – egzekutorzy OIP w Poznaniu nałożyli w 2007 roku 121 grzywien w celu przymuszenia w łącznej kwocie 1.375.000,00 zł na 52 pracodawców – grzywny te dotyczyły łącznie 317 decyzji, w tym: 52 decyzje z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz 265 decyzji wypłaty należnego świadczenia.
- Zobowiązani wnieśli 9 zażaleń na postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia, z czego: w 2 zażaleniu kwestionowano zasadność nakazu objętego postępowaniem egzekucyjnym, w 7 zażaleniach kwestionowano wysokość nałożonej grzywny i powoływano się na złą sytuację finansową pracodawcy. Okręgowy Inspektor Pracy w Poznaniu – działając jako organ egzekucyjny II instancji – wydał 9 postanowień, z czego: w 7 postanowieniach utrzymał w mocy zaskarżone postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia, w 1 postanowieniu uchylił postanowienie w części dotyczącej wysokości grzywny i orzekł niższą grzywnę w celu przymuszenia, a w 1 postanowieniu stwierdził uchybienie terminu do wniesienia zażalenia.
- W związku z wykonaniem decyzji objętych postępowaniem egzekucyjnym inspektorzy pracy – egzekutorzy umorzyli na wniosek zobowiązanych 12 grzywien w celu przymuszenia, w łącznej kwocie 130.500,00 zł. W 2007 roku wpłynął do Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu 1 wniosek o zwrot grzywny w celu przymuszenia. Inspektor pracy wydał 1 postanowienie w sprawie grzywny w celu przymuszenia, w którym odmówił zwrotu grzywny.
- W 2007 roku inspektorzy pracy – egzekutorzy OIP w Poznaniu nie zawiesili żadnego postępowania egzekucyjnego. W 2007 roku inspektorzy pracy – egzekutorzy OIP w Poznaniu umorzyli 42 postępowania egzekucyjnych, w tym 19 postępowań wskutek umorzenia lub wygaśnięcia obowiązku objętego postępowaniem egzekucyjnym, 1

postępowanie w związku z faktem, że egzekucja nie mogła być prowadzona ze względu na osobę zobowiązanego, 10 postępowań wskutek ogłoszenia upadłości zobowiązanego (prawomocne postanowienia o ogłoszeniu upadłości), 12 postępowań wskutek stwierdzenia, iż w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty przewyższającej koszty egzekucyjne (zwrot tytułu wykonawczego przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego).

c) Efekty postępowania egzekucyjnego.

- 9 pracodawców wykonało 29 decyzji organów PIP (w tym: 15 decyzji z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz 14 decyzji wypłaty należnego świadczenia) w wyniku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez inspektorów pracy – egzekutorów OIP w Poznaniu.
- Żaden pracodawca nie wpłacił dobrowolnie grzywny w celu przymuszenia na rachunek OIP w Poznaniu.
- Inspektorzy pracy – egzekutorzy przekazali 258 należności z tytułu prowadzonych postępowań egzekucyjnych na łączną kwotę 1.073.872,00 zł do właściwych urzędów skarbowych, w tym: 70 należności z tytułu kosztów upomnienia, 92 należności z tytułu opłat za czynności egzekucyjne, 96 należności z tytułu grzywien w celu przymuszenia.
- Łączna kwota należności z tytułu prowadzonych postępowań egzekucyjnych przekazanych przez urzędy skarbowe na rachunek OIP w Poznaniu wyniosła w 2007 roku 73.038,50 zł.

W wyniku podjętych działań (skierowanie upomnienia oraz wszczęcie postępowania egzekucyjnego) pracodawcy wykonali 580 decyzji, w tym: 523 decyzje z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz 57 decyzji nakazujących wypłatę wynagrodzenia za pracę lub innego świadczenia związanego ze stosunkiem pracy.

***POWÓDZTWA O USTALENIE ISTNIENIA STOSUNKU PRACY
ORAZ WSTĘPOWANIE DO POSTĘPOWANIA W TYCH
SPRAWACH.***

W 2007r. inspektorzy pracy OIP w Poznaniu skierowali 5 pozwów o ustalenie istnienia stosunku pracy na rzecz 5 pracowników.

Inspektorzy pracy korzystają z szybszego i mniej czasochłonnego środka zmierzającego do potwierdzenia istnienia stosunku pracy, jakim jest wystąpienie.

Inspektorzy pracy kierowali do pracodawców, w uzasadnionych okolicznościach, wnioski o nawiązanie stosunku pracy. Zrealizowano 168 wniosków na rzecz 457 pracowników.

Realizacja przez pracodawców wydanych wniosków w wystąpieniach wskazuje, na wysoką skuteczność działań inspektorów pracy (63,93%).

Z informacji uzyskanych od inspektorów pracy ponadto można wnioskować, że z uwagi na trudną sytuację na rynku pracy, dla wielu osób możliwość uzyskania jakiegokolwiek dochodu jest ważniejsza od formy prawnej, na podstawie, której wykonują pracę. Osoby takie bardzo często nie są zainteresowane wytoczeniem na ich rzecz powództw, a jeśli już do tego doprowadzono – często wycofują pozew lub w toku postępowania oświadczają, że nie były zainteresowane zamiarem zawarcia umowy o pracę

W związku z powyższym inspektorzy pracy częściej korzystają z szybszego i mniej czasochłonnego środka zmierzającego do potwierdzenia istnienia stosunku pracy, jakim jest wystąpienie.

SPORY ZBIOROWE

W 2007 r. znacząco wzrosła liczba sporów zbiorowych zgłoszonych do Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu.

W roku 2006 do OIP Poznań zgłoszono 124 spory zbiorowe (w całym 2006 r. wpłynęło 43 sporów) , w tym zgłoszono 146 żądań.

2. Liczba zgłoszonych żądań dotyczyła spraw:

- a) warunków pracy – 3
- b) warunków płacy – 103
- c) świadczeń socjalnych – 6
- d) praw i wolności związkowych – 3
- e) innych, nie objętych definicją sporu zbiorowego – 31 (np. podanie się do dymisji, żądanie przeniesienia pracowników na podstawie art. 231 KP w razie likwidacji zakładu, polityka zatrudnieniowa, restrukturyzacja, wypowiedzenie regulaminu wynagrodzeń, sprawy związane z układami zbiorowymi – ZUZP, zawieszenie dodatku stażowego).

W 2007 r. znacząco wzrosła liczba sporów zbiorowych zgłoszonych do Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu (124) w porównaniu z 2006 r. (43).

W większości dotyczyły one przede wszystkim żądań płacowych w oświacie (40 spory) oraz

służbie zdrowia (41 spory). Spośród 124 sporów zbiorowych zgłoszonych w 2007 r., żadne po wstępnym rozpoznaniu nie wymagały interwencji PIP. W 3 przypadkach sprawy dotyczyły warunków pracy. W 11 przypadkach zostały podpisane porozumienia.

Wzrost liczby zgłoszonych sporów zbiorowych w 2007 r. wynikał z sytuacji w oświacie oraz służbie zdrowia i dotyczył przede wszystkim żądań płacowych. W pozostałych przypadkach tematyka sporów zbiorowych dotyczyła w szczególności spraw socjalnych (uprawnienia emerytalne, urlopy szkoleniowe) lub warunków pracy.

W ocenie niektórych organizacji związkowych procedury związane ze sporami zbiorowymi są zbyt skomplikowane i długotrwałe.

Tematyka sporów jest na tyle istotna i ważna dla stron sporu zbiorowego, że negocjacje toczą się przez dłuższy czas, do momentu kiedy strony nie osiągną porozumienia.

Tak znacząca liczba sporów zbiorowych, pomimo problematyki związanej z wynagrodzeniami i sprawami socjalnymi, w żadnym przypadku nie dotyczyła zakresu działania PIP.

REJESTRACJA ZAKŁADOWYCH UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

W 2007 roku do Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu wpłynęły 234 wnioski, w tym: 12 dotyczących rejestracji ZUZP, 184 dotyczące rejestracji protokołu dodatkowego, 38 dotyczące wpisu informacji oraz jeden wniosek o rejestrację porozumienia w trybie art. 241¹⁰ k.p. Wydaje się, że pracodawcy nie dążą do zawierania układów zbiorowych pracy tylko do regulaminów wynagradzania, co przy wielości związków zawodowych stwarza możliwość wprowadzenia tylko przez pracodawcę zasad wynagradzania. Obecna liczba układów spowodowana jest również nienajlepszą sytuacją ekonomiczną kraju i nadal wysokimi kosztami pracy. Pracodawcy nie są zainteresowani wprowadzaniem korzystniejszych rozwiązań ponad te wynikające z Kodeksu pracy, ponieważ ich zdaniem Kodeks pracy aż nadto wystarczająco reguluje prawa pracowników.

WSPÓLDZIAŁANIE Z INNYMI ORGANAMI KONTROLI I NADZORU

Współpraca pomiędzy szefami wojewódzkich struktur organów nadzoru nad warunkami pracy wynika z porozumień zawartych przez GIP i Okręgowego Inspektora Pracy w Poznaniu i realizowana jest poprzez oficjalne spotkania jak również w ramach wspólnych projektów i przedsięwzięć. Celem oficjalnych spotkań jest głównie ocena dotychczasowej współpracy oraz

wytyczenie przyszłych zamierzeń. Współdziałanie w ramach wielostronnych projektów ma charakter głównie roboczy i dotyczy ściśle określonych obszarów np. budownictwo, handel, służba zdrowia, zakłady pracy chronionej, wielkie zagrożenia. W roku 2007 dominowała współpraca przy realizacji konkretnych celów.

Przykłady działań.

- W dniu 27 września 2007. w Kopalni Soli „Kłodawa” w Kłodawie, woj. wielkopolskie, odbyła się narada wyjazdowa działającej przy OIP Katowice Krajowej Sekcji Górnictwa Podziemnego. Celem narady było zapoznanie się z warunkami pracy w kopalni oraz z technologią wydobycia soli, odmienną od technologii stosowanej przy wydobyciu innych kopalin – węgla kamiennego, rudy miedzi i ołowiu. W naradzie uczestniczyli, poza inspektorami z sekcji, dyrektor Departamentu Warunków Pracy GIP Leszek Zając, Okręgowy Inspektor Pracy w Poznaniu Krzysztof Fiklewicz, dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu Jarosław Lepiarz oraz przedstawiciele kierownictwa Kopalni. Uczestnicy zapoznali się z historią kopalni (powstała w 1949 r.), jej warunkami geologicznymi i występującymi zagrożeniami. Przedstawiono też statystykę wypadków przy pracy. Po tej części teoretycznej uczestnicy zwiedzili kopalnię: trasę wycieczkową na poziomie 600 m i pole wydobywcze na poziomie 750 m. Podziemna wycieczka trwała kilka godzin i wymagała niezłej kondycji fizycznej, bo niezależnie od zjazdu i wyjazdu wyciągiem oraz przejazdu kolejką trzeba było przejść długą trasę piesza i to pokonując niekiedy kilkudziesięciometrowe różnice poziomów.
- W siedzibie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu w dniu 26.09.2007r, odbyło się spotkanie Okręgowego Inspektora Pracy z przedstawicielami Izby Celnej w Poznaniu i Placówki Straży Granicznej Poznań – Ławica. W spotkaniu uczestniczyli ze strony Izby Celnej: Barbara Nowakowska – Kierownik Referatu Legalności Pobytu i Zatrudnienia Cudzoziemców oraz Rafał Kościelniak – Ekspert Celny; ze strony Straży Granicznej, przedstawiciele Placówki Straży Granicznej Poznań – Ławica: mjr Artur Radecki – Zastępca Komendanta oraz mjr Ireneusz Grześkowiak – Kierownik Grupy ds. Cudzoziemców. Ze strony Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu uczestniczyli: Krzysztof Fiklewicz – Okręgowy Inspektor Pracy, Tomasz Gajdziński – Z-ca OIP ds. prawno-organizacyjnych, Krystyna Wasilewska – Kierownik Sekcji Prawnej OIP-u, Hanna Kosakowska – Starszy Radca Pan Witold Biela – Nadinspektor Pracy.

Podczas spotkania doszło do wymiany spostrzeżeń w zakresie dotychczasowych doświadczeń wynikających z kontroli legalności zatrudnienia. Ustalono formy współpracy inspektorów pracy wykonujących czynności kontrolne ze Strażą Graniczną i Urzędem Celnym, zasady wykonywania wspólnych kontroli oraz formy wzajemnego powiadamiania i przekazywania informacji.

- W siedzibie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu w dniu 19.09.2007 r. odbyło się spotkanie kierownictwa OIP z przedstawicielami 11 Powiatowych Urzędów Pracy z woj. Wielkopolskiego. Celem spotkania było zapoznanie kierownictw Powiatowych Urzędów Pracy z zadaniami wynikającymi z nowej ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy, a także ustalenia zasad współpracy ułatwiających skuteczną kontrolę legalności zatrudnienia. Uzgodniono sposób otrzymywania przez inspektorów pracy informacji niezbędnych do realizacji czynności kontrolnych, a także zasady przekazywania pism urzędowych związanych z kontrolami.

Naradzie przewodniczył z-ca Okręgowego Inspektora Pracy d.s. prawnego – organizacyjnych Tomasz Gajdziński.

- W dniu 6.07.2007 r. Krzysztof Fiklewicz, okręgowy inspektor pracy w Poznaniu, spotkał się z Jarosławem Lepiarzem, dyrektorem Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu, oraz Andrzejem Zółkowskim, dyrektorem Oddziału Urzędu Dozoru Technicznego w Poznaniu. Tematyka spotkania obejmowała zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa pracy w kopalniach węgla brunatnego, soli, odkrywkowych zakładach górniczych kruszywa i surowców skalnych. Omawiano stan warunków pracy w zakładach górniczych eksploatujących urządzenia dozоровe, w tym także w zakładach pozostających pod szczególnym nadzorem Państwowej Inspekcji Pracy. Zwrócono uwagę na problem nielegalnej eksploatacji kopalni oraz związanych z nią zagrożeń. Okręgowy inspektor pracy przedstawił ocenę stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w Wielkopolsce. Podczas spotkania ustalono harmonogram wspólnych działań Okręgowego Inspektoratu Pracy, Okręgowego Urzędu Górniczego oraz Oddziału Urzędu Dozoru Technicznego, w zakresie poprawy stanu bezpieczeństwa pracy na terenie województwa Wielkopolskiego.
- W dniu 29 czerwca 2007 r. w siedzibie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu odbyło się spotkanie kierownictwa OIP z prokuratorami Prokuratury Okręowej w Poznaniu. Ze strony Okręgowego Inspektoratu Pracy w spotkaniu uczestniczyli: Krzysztof Fiklewicz,

okręgowy inspektor pracy, Stanisława Ziółkowska i Witold Biela – zastępcy OIP, a także Krystyna Wasilewska, kierownik sekcji prawnej. Prokuraturę Okręgową reprezentowali: Mariusz Orlicki, zastępca prokuratora okręgowego, a także prokurator Małgorzata Kwapisz oraz prokurator Magdalena Flis. Podczas spotkania omówiono zasady współpracy organów prokuratury i Państwowej Inspekcji Pracy w zakresie postępowań w sprawach przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową. Uzgodniono w szczególności tryb wzajemnego przekazywania informacji o toczących się postępowaniach przygotowawczych i związanych z nim uczestnictwie inspektorów pracy.

- W dniu 22.06.2007 r. z inicjatywy Krzysztofa Fiklewicza, okręgowego inspektora pracy w Poznaniu, odbyło się spotkanie z dyrektorem I Oddziału ZUS w Poznaniu. W spotkaniu uczestniczyli naczelnicy wydziałów: ochrony informacji i kontroli płatników składek. Ze strony OIP w spotkaniu uczestniczył z-ca ds. organizacyjno-prawnych, Witold Biela. Celem spotkania było omówienie nowych uprawnień i zadań organów Państwowej Inspekcji Pracy wynikających z nowej ustawy o PIP, a w szczególności w zakresie kontroli realizacji obowiązków pracodawców zgłaszania osób wykonujących pracę do ubezpieczenia społecznego oraz udostępniania danych ZUS.
- Podstawą współpracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu z Wojewódzkim Inspektoratem Transportu Drogowego jest porozumienie zawarte 25.09.2002 r. pomiędzy Okręgowym Inspektorem Pracy w Poznaniu a Wojewódzkim Inspektorem Transportu Drogowego. Porozumienie jest podstawą do podejmowania wspólnych działań w zakresie zapobiegania i eliminowania naruszeń przepisów prawa przez przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą obejmującą transport drogowy krajowy i międzynarodowy w tym w szczególności przepisy o czasie pracy kierowców, oraz transporcie materiałów niebezpiecznych. W 2007 roku Krzysztof Fiklewicz - Okręgowy Inspektor Pracy w Poznaniu dwukrotnie spotkał się z Januszem Muzyczkiem – Wielkopolskim Wojewódzkim Inspektorem Transportu Drogowego. Podczas spotkań w dniach 2.04.2007 r. oraz 10.05.2007 r. uzgodniono zakres, tematykę oraz terminy szkoleń, spotkań i wspólnych działań prewencyjnych i kontrolnych. Przedstawiciele OIP zapoznali inspektorów transportu drogowego z nowelizacją ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy, natomiast inspektorzy ITD przeprowadzą szkolenia inspektorów pracy w zakresie nowelizacji ustawy o czasie pracy kierowców. Zapoznają też inspektorów pracy z programami komputerowymi ułatwiającymi odczytywanie wykresów z

tachografów pozwalających na precyzyjne wyliczenia czasu pracy kierowców. Podczas spotkania ustalono, że w okresie wakacyjnym zostaną przeprowadzone zmasowane kontrole w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o czasie pracy kierowców, szczególnie tych firm, które w ramach świadczenia usług przewożą dzieci.

- W dniu 17.04.2007 r. w siedzibie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu odbyło się spotkanie Okręgowego Inspektora Pracy Krzysztofa Fiklewicza z dyrektorami Oddziałów ZUS z terenu Wielkopolski. W spotkaniu wzięli udział Maria Nowak – Dyrektor Oddziału ZUS w Poznaniu, Grażyna Bajerska – Dyrektor Oddziału II ZUS w Poznaniu, Barbara Łukaszewska – Dyrektor Oddziału ZUS w Pile, oraz Ryszard Małecki – Dyrektor Oddziału ZUS w Ostrowie Wlkp. Ze strony OIP w spotkaniu uczestniczyli również kierownik sekcji prawnej Krystyna Wasilewska i rzecznik prasowy Jacek Strzyżewski.

Zasadniczym celem spotkania było podsumowanie bieżącej współpracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu z Oddziałami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Wielkopolsce, a także określenie zakresu współdziałania w roku 2007. Podstawą współdziałania jest porozumienie z dnia 18.09.2003 r. zawarte pomiędzy Głównym Inspektorem Pracy a Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Omówiono efekty współpracy w zakresie wymiany informacji o stwierdzonych przez inspektorów pracy przypadkach nie zgłoszenia pracowników do ubezpieczenia społecznego. Omówiono także zasady informowania organów Państwowej Inspekcji Pracy przez ZUS o naruszeniach przez pracodawców przepisów prawa pracy.

Uzgodniono zakres wspólnej działalności prewencyjnej dotyczącej profilaktyki wypadkowej. Jedną z form współdziałania będą warsztaty z udziałem inspektorów pracy i inspektorów ZUS zajmujących się badaniem wypadków przy pracy. Ustalono wstępnie datę pierwszych warsztatów na dzień 19.06.2007 r.

Ponadto omówiono udział ZUS w przygotowywanym w dniach 11-14.06.2007 r. Salonie Bezpieczeństwa Pracy w Przemysle, które mają się odbyć ramach Międzynarodowych Targów „Innowacje – Technologie – Maszyny” ITM Polska.

- W dniu 07.03.2007 r. inspektor pracy uczestniczył w naradzie przedstawicieli Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu z przedstawicielami Okręgowych Inspektoratów Pracy z Poznania, Zielonej Góry, Szczecina i Gdańska, dotyczącej określania zasad współpracy w zakresie nadzoru nad zakładami górnictwami wydobywającymi kopaliny pospolite. W trakcie spotkania przedstawiono założenia do realizowanego przez PIP tematu dotyczącego

przestrzegania przepisów bhp w zakładach wydobywających kopaliny pospolite oraz zapoznano uczestników spotkania z wynikami realizacji w latach 2002-2004 w OIP w Poznaniu tematu dotyczącego przestrzegania przepisów bhp w zakładach wydobywających kopaliny pospolite.

- W dniu 27 lutego 2007r. do siedziby Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu na zaproszenie Okręgowego Inspektora Pracy Krzysztofa Fiklewicza przybyli przedstawiciele organów nadzoru nad warunkami pracy:
 - Hanna Grunt Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska,
 - Mł. bryg. Marek Kubiak Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej,
 - Andrzej Ziółkowski Dyrektor Inspektoratu Urzędu Dozoru Technicznego,
 - Jarosław Lepiarz Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego,
 - Jadwiga Kuczma - Napierała Zastępca Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
 - Jarosław Lepiarz Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego,
 - Maria Nowak Dyrektor Oddziału ZUS w Poznaniu,
 - Antoni Dmochowski Dyrektor Wielkopolskiego Centrum Medycyny Pracy.

Celem spotkania było przedstawienie prowadzonych przez Państwową Inspekcję Pracy kontroli w zakładach objętych wzmożonym nadzorem w związku z występującym w nich nasileniem zagrożeń zawodowych.

Na wstępie Okręgowy Inspektor Pracy przywitał przybyłych gości oraz przybliżył uczestnikom spotkania ideę prowadzenia wzmożonego nadzoru nad zakładami charakteryzującymi się największym nasileniem zagrożeń zawodowych. Następnie koordynator kontroli prowadzonych w ramach wzmożonego nadzoru Nadinspektor Grzegorz Stróżyk przedstawił listę zakładów objętych wzmożonym nadzorem na terenie działalności Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu oraz przedstawił rodzaje występujących w zakładach zagrożeń. W trakcie swojego wystąpienia przybliżył kryteria doboru zakładów do objęcia ich wzmożonym nadzorem oraz szczegółowo przedstawił zakres kontroli zakładu zgodnie z obowiązującymi wytycznymi do realizacji tematu GIP 26.

Po wysłuchaniu przedstawionych informacji odbyła się dyskusja dotycząca m.in. możliwości współpracy w zakresie kontroli oraz celowości i zakresu wzajemnej wymiany informacji z kontroli w zakładach objętych wzmożonym nadzorem.

W trakcie spotkania wszystkim gościom przekazano wykaz zakładów wraz z ich krótką charakterystyką oraz informacją dotyczącą możliwości bezpośredniego skontaktowania się z inspektorem odpowiedzialnym za koordynację kontroli zwianych ze wzmożonym nadzorem.

Formy i zakres współpracy w związku z działalnością kontrolną.

W 2007 r. w Okręgowym Inspektoracie Pracy w Poznań inspektorzy pracy wykonując czynności kontrolne w 897 przypadkach podejmowali współpracę z innymi organami nadzoru nad warunkami pracy.

W 2007 r. inspektorzy pracy OIP Poznań przeprowadzili 145 kontroli na wniosek innych organów oraz powiadomili w 687 przypadkach inne instytucje kontrolne o stwierdzonych nieprawidłowościach będących w ich właściwości przedmiotowej. Najwięcej kontroli, bo 93, przeprowadzono na wniosek państwowej inspekcji sanitarnej i policji – 20 kontroli. PIP po kontrolach najczęściej powiadamiali o stwierdzonych uchybieniach państwowy nadzór budowlany – po 220 kontrolach i urząd dozoru technicznego – po 189 kontrolach.

W 2007 r. na terenie OIP Poznań przeprowadzono 65 kontroli wspólnych, w tym 19 z Policją.

ZADANIA PREWENCYJNE ZAWARTE W PROGRAMIE DZIAŁANIA PIP NA ROK 2007

Działania wspomagające kontrole z zakresu przestrzegania prawa pracy, w tym bezpieczeństwa i higieny pracy

1. Realizacja programu edukacyjnego "Kultura bezpieczeństwa"

W 2007 r. w ramach kampanii „Młodzi pracownicy – bezpieczny start” inspektorzy pracy OIP Poznań, przy współpracy z Komisją d.s Współpracy z Młodzieżą Szkół Technicznych działającej przy Radzie Stowarzyszeń Naukowo – Technicznych NOT w Poznaniu, w okresie od 13 do 18 czerwca przeprowadzili cykl szkoleń dla młodzieży szkół technicznych pt., „Bezpieczne praktyki 2007r.” Szkolenia miały na celu zapoznanie studentów i uczniów

odbywających praktyki zawodowe z zagrożeniami zawodowymi, z którymi mogą się spotkać podczas ich odbywania, a także ich obowiązkami i uprawnieniami w zakresie bezpieczeństwa. Szkolenia przeprowadzono na Politechnice Poznańskiej, a także w Wyższej Szkole Zawodowej w Koninie i Lesznie. Łącznie w szkoleniach wzięło udział ponad 400 uczniów i studentów.

W okresie od 4 do 22 czerwca inspektorzy pracy OIP Poznań przeprowadzili 26 pogadank z uczniami szkół podstawowych, na temat zagrożeń związanych z maszynami, urządzeniami technicznymi, prądem elektrycznym, a także kontaktem z owadami i zwierzętami oraz bezpieczeństwem podczas gier i zabaw, w tym także pobytu nad wodą. Pogadanki przeprowadzono z grupą dzieci klas I – III, oraz IV – VI. Łącznie w pogadankach uczestniczyło ponad 700 dzieci.

W ramach współpracy z Akademią Rolniczą, w siedzibie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu zorganizowano dwa spotkania z grupą studentów V roku Wydziału Leśnictwa oraz Wydziału Technologii Drewna, na tematy związane z obowiązkami i uprawnieniami osób podejmujących pracę zawodową. W spotkaniach, w których wzięli udział przedstawiciele kierownictwa OIP, omawiano zagadnienia wywołane zadawanymi pytaniami przez studentów. Była to również okazja do zapoznania się młodych ludzi z organizacją i działalnością Państwowej Inspekcji Pracy.

W dniu 19 maja zorganizowano dyżur inspektorów pracy w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Poznaniu, przeznaczony dla młodych pracowników, podejmujących po raz pierwszy pracę, w celu przybliżenia im uprawnień wynikających z prawa pracy. Z możliwości uzyskania porady i otrzymania materiałów informacyjnych skorzystało ponad 150 osób. Rozdawano ulotki min. „Młodzi pracownicy w twojej firmie”, „Pierwsza umowa o pracę”, „Wolontariat”, „Praca w czasie wakacji”, „Czas pracy, wynagrodzenia”.

W ramach realizacji programu edukacyjnego „Kultura bezpieczeństwa w szkołach ponad gimnazjalnych” w dniu 27 listopada w siedzibie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu zorganizowano seminarium dotyczące metodyki upowszechniania programu. Uczestnikami seminarium byli nauczyciele przeszkoleni przez specjalistów z Centralnego Instytutu Ochrony Pracy i Państwowej Inspekcji Pracy. Podczas seminarium zaprezentowano fragment lekcji poświęconej zagadnieniom bezpieczeństwa, a także dyskutowano na temat wdrażania projektu

do programów szkolnych. Każdy uczestnik projektu otrzymał komplet wydawnictw z płytą CD obejmującą tematykę projektu.

W 2007 r. w realizacji projektu wzięło udział 60 nauczycieli, którzy objęli działaniami edukacyjnymi ponad 3000 uczniów.

Opracowanie medialną zapewniła telewizja WTK, która przeprowadziła relację z seminarium oraz wywiad z uczestnikami projektu. Ponadto informację o realizacji projektu i seminarium zamieścił dziennik „Polska Głos Wielkopolski”.

2. Przykłady wspierania działalności kontrolnej działaniami informacyjno-promocyjnymi

W dniu 10 stycznia 2007r. inspektorzy pracy wzięli udział w spotkaniu sołtysów powiatu ostrowskiego, zorganizowanym przez Radę Powiatową Wielkopolskiego Stowarzyszenia Sołtysów w Wysocku Wielkim. W czasie spotkania z udziałem ponad 100 liderów wiejskich, władz samorządowych szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego oraz przedstawicieli organizacji działających na rzecz rolnictwa omówiono wybrane zagadnienia bezpieczeństwa pracy i ustalono strategię działania na 2007r.

W dniu 30 stycznia inspektorzy uczestniczyli w spotkaniu z władzami samorządowymi miasta i gminy Pleszew oraz przedsiębiorcami zrzeszonymi w Pleszewskiej Izbie Gospodarczej. Podczas spotkania omówiono zagadnienia związane z przestrzeganiem prawa pracy jak również zagadnienia związane z oceną maszyn, w szczególności wymogów minimalnych i zasadniczych.

Do tradycji należy udział inspektorów pracy w cyklicznych audycjach na antenie Katolickiego Radia Diecezji Kaliskiej „Rodzina”. Np.: 31.01 2007r. omówiono zagadnienia związane z wypadkami przy pracy w rolnictwie. Przypomniano główne kierunki profilaktyki, w tym eliminowanie zagrożeń związanych z azbestem w rolniczym środowisku; procedury inwentaryzacji azbestu i jego utylizacja. W dniu 28.02 2007r. omawiano zasady korzystania z drabin, wymogi bezpieczeństwa dla otworów zrzutowych ściennych i stropowych. W dniu 25.04.2007 nadano audycję na temat wiosennych prac polowych. Jednocześnie inspektor pracy poinformował radiosłuchaczy o Światowym Dniu Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych, 30.05.2007r. bezpieczeństwo pracy przy obsłudze pilarek tarczowych i ręczne prace transportowe.

W dniu 14.02.2007r. inspektor pracy wzięła udział w nagraniu programu „Będę mamą”, realizowanym przez ostrowską telewizję lokalną „PRO ART” w którym omówiła zagadnienia dotyczące uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów gwarantujących ochronę kobiet w ciąży.

W dniu 7.02.2007r. inspektor pracy przeprowadził szkolenie dla rolników indywidualnych gminy Szamocin. Tematem szkolenia były zagadnienia bhp przy eksploatacji ciągników i maszyn rolniczych, przy produkcji zwierzęcej oraz przy stosowaniu i magazynowaniu nawozów i środków chemicznych. W szkoleniu brało 7 rolników; każdy otrzymał broszurę PIP o tematyce prac na wsi.

W dniu 19.02.2007r. wspólnie z OR KRUS zorganizowano szkolenie w Centrum Rehabilitacji Rolników w Jedlcu. W szkoleniu wzięło udział 103 rolników korzystających z rehabilitacji. Podczas szkolenia omówiono zagrożenia ze strony azbestu, zasad bezpiecznego udziału dzieci w pracach rodzinnego gospodarstwa rolnego oraz zasad wykonywania ręcznych prac transportowych.

W dniach 27-29.03.2007r. inspektor pracy wziął udział w 8. Europejskim Seminarium nt.: środków ochrony indywidualnej w Finlandii. Podczas spotkania inspektor pracy wygłosił referat nt.: „Systemy zgodności w Polsce oraz rola inspekcji pracy w nadzorze rynku”. Inspektor pracy brał czynny udział w pracach grupy roboczej dla nadzoru rynku, w której reprezentował stanowisko PIP. Grupa wypracowała dokument w zakresie metod poprawy nadzoru rynku, którego głównym przesłaniem jest poprawa przepływu informacji pomiędzy krajami Unii i szybkie reagowanie na nieprawidłowości.

W dniu 13.07.2007r. Okręgowy Inspektorat Pracy w Poznaniu z Dyrekcją Regionalną Lasów Państwowych w Poznaniu, zorganizował seminarium dla pracodawców świadczących usługi związane z pozyskiwaniem drewna na rzecz lasów państwowych. W seminarium uczestniczyło 26 pracodawców.

W czasie seminarium przedstawiono i omówiono prezentacje medialne nt.:

- powtarzających się najczęściej nieprawidłowości stwierdzanych w trakcie kontroli prac leśnych,
- podstawowych zagadnień ocenianych przez inspektorów, w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych,

- wyników i wniosków profilaktycznych wynikających z kontroli przeprowadzonych w 2006 roku w ramach realizacji tematu nr 73 „Bezpieczeństwo pracy przy pozyskiwaniu drewna i innych pracach z zakresu gospodarki leśnej”
- zasad udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej.

Uczestnikom seminarium również wyświetlono film na temat bezpieczeństwa pracy przy pozyskiwaniu drewna, zrealizowany przez inspektorów pracy z Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy.

W dniu 8.11.2007r. w siedzibie Oddziału PIP w Ostrowie Wlkp. odbyło się spotkanie Dyrektorów Powiatowych Urzędów Pracy z Ostrowa, Kalisza, Ostrzeszowa, Kępna, Krotoszyna, Pleszewa i Jarocina. W spotkaniu uczestniczył z-ca Okręgowego Inspektora Pracy w Poznaniu Tomasz Gajdziński, który szczegółowo omówił problematykę legalności zatrudnienia na podstawie doświadczenia inspektorów pracy, po zmianie przepisów prawnych.

Doświadczenie zdobyte w 2007r. utwierdza nas w przekonaniu, że konieczne jest wspieranie kontroli działaniami informacyjno-promocyjnymi.

Odbiór tych działań jest bardzo pozytywny. Pracownicy jak również pracodawcy bardzo chętnie uczestniczą w różnego rodzaju przedsięwzięciach, pod jednym warunkiem, że są one profesjonalnie zorganizowane.

Rozwój techniki, zmienność technologii, zmiany w prawie będą wymuszały zmianę orientacji inspekcji pracy na informację i promocję.

Z oferowanych form realizacji najwyższy stopień akceptacji uzyskiwały informacje umieszczane na stronie internetowej, promowanie „dobrych praktyk” (potrzebny jest lepszy przepływ informacji pomiędzy okręgami).

***Kampania Informacyjno – Promocyjna Przeciążenie Układu Mięśniowo-Szkieletowego:
Zagrożenia jakie stwarzają ręczne prace transportowe***

1. Pokazy w ramach kampanii

Pokazy, zgodnie ze scenariuszem opracowanym przez Główny Inspektorat Pracy, realizowano w okresie 22 do 29 września . 2007r, w marketach Tesco zlokalizowanych w Poznaniu, Ostrowie oraz w markecie Carrefour w Pile.

Podczas pokazu prezynter (inspektor pracy) demonstrował techniki podnoszenia i przemieszczania ciężarów. Pokazom towarzyszyła emisja filmu NAPO oraz filmu instruktorzowego do Kampanii, przygotowanego przez PIP.

W czasie pokazów dyżur pełnili inspektorzy pracy. Na stoisku dostępne były plakaty – „Mniej dźwigaj ! Kręgosłup masz tylko jeden” oraz broszury „Zapobieganie schorzeniom dolnej części kręgosłupa. Poradnik dla pracowników transportu. By lżej było nosić”

Pokazom towarzyszyła oprawa medialna. Relacje z pokazów z merytorycznym komentarzem zamieściła TV Biznes , WTK Poznań oraz prasa lokalna w Poznaniu (Głos Wielkopolski), Ostrowie Wlkp. (Gazeta Wyborcza).

Informacje na bieżąco wraz z dokumentacją zdjęciową przekazywano do Departamentu Prewencji GIP.

2. Krótka charakterystyka wydarzeń zorganizowanych przez OIP związanych z kampanią.

W październiku 2007r., Okręgowy Inspektorat Pracy w Poznaniu zorganizował w ramach Europejskiej Kampanii „Mniej Dźwigaj” dwa seminaria przeznaczone dla uczestników z sektora służby zdrowia oraz handlu i transportu.

W dniu 12.10.07r. w SP ZOZ Nowe Miasto w Poznaniu ul. Szwajcarska 3 odbyło się seminarium, w którym uczestniczyło 100 uczestników z sektora służby zdrowia z terenu całej Wielkopolski (pracodawcy, średni i wyższy personel medyczny, służba bhp, sip). Szczegółowa informacja wraz z dokumentacją zdjęciową została przekazana na bieżąco do Departamentu Prewencji GIP.

W dniu 17.10.2007r. w World Trade Center na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich odbyło się podobne seminarium dla sektora handlu i transportu, w którym brało udział blisko 300 uczestników z całej Wielkopolski.

W programie seminariów oprócz wykładów tematycznych („ Dolegliwości mięśniowo-szkieletowe jako skutek nie uwzględniania zasad ergonomii przy organizacji i wyposażeniu w sprzęt pomocniczy stanowisk pracy”, „stres w pracy” doc. Wiesława Horst- Politechnika Poznańska, Nadinspektor pracy Tadeusz Kiełpiński), zademonstrowano w godzinnych pokazach na żywo metody i techniki ręcznego przemieszczania ciężarów na stanowisku pracy pielęgniarki oraz pracownika handlu (zespół lekarsko-pielęgniarski pracujący na codzień w intensywnej terapii i pogotowiu ratunkowym).

Oba seminaria zostały bardzo pozytywnie odebrane . Do Okręgu spłynęły z różnych środowisk zawodowych propozycje przeprowadzenia podobnych seminariów w bieżącym roku.

W ramach Europejskiej kampanii na rzecz przeciwdziałania zaburzeniom mięśniowo-szkieletowym, za pośrednictwem inspektorów pracy do 56 zakładów pracy dostarczono zaproszenia do konkursu. Wnioski konkursowe w terminie do 21.09.2007r. wypełniło i wysłało 18 pracodawców.

Okręgowy Inspektorat Pracy w Poznaniu wspólnie z Wydziałem Zdrowia Urzędu Miasta Poznania oraz redakcją „Głosu Wielkopolskiego” zorganizował konkurs plastyczny, w ramach Tygodnia Zdrowia przypadającego na listopad 2007r.

Organizatorzy poprosili dzieci z klas I do VI szkół podstawowych o uruchomienie wyobraźni i przedstawienie w postaci prac wyklejanych z papieru, plasteliny, malowanych i rysowanych komiksów, problemów dźwigania i sposobów na zdrowy kręgosłup. Impulsem były lekcje na temat zasad profilaktyki wad postawy. Dzieci w swoich pracach często opisywały sytuacje, które ich dotyczyły osobiście : dźwiganie bardzo ciężkich plecaków, korzystanie z niewygodnych ławek, robienie przez rodziców jednorazowo dużych zakupów.

Podczas spotkania uczestników konkursu (180 prac) w dniu 3.11.2007r. w Centrum Kultury „Zamek” w Poznaniu, uhonorowano laureatów dyplomami i drobnymi nagrodami; ponadto dzieci wzięły udział w zabawach- quizach dotyczących zdrowego kręgosłupa, ćwiczeniach utrzymujących zdrową postawę oraz obejrzały film animowany NAPO (PIP).

Każdemu wydarzeniu towarzyszyła organizacja stoiska na, którym inspektorzy pracy eksponowali materiały propagandowe:

- afisze/plakaty „ Bezpieczna opieka nad chorym bez narażania się na obciążenia m-szk.”, „Mniej dźwigaj! Kręgosłup masz tylko jeden.”
- broszury „ Jak chronić układ m-szk. podczas pracy. Poradnik dla pracowników służby zdrowia”, „Zapobieganie schorzeniom dolnej części kręgosłupa . Informacja dla pracowników transportu. By lżej było nosić”, „Jak chronić układ m-szk. podczas pracy? Informacje dla pracowników handlu i transportu”.

W ramach czynności kontrolno – nadzorczych Inspektorzy pracy OIP Poznań w 2007r. przeprowadzili kontrolę w 15 samodzielnych publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej, które w strukturach organizacyjnych posiadają oddziały lub są zakładami opiekuńczo-leczniczymi bądź zakładami pielęgnacyjno-opiekuńczymi.

Do kontroli wytypowano 15 z 23 zarejestrowanych w Wielkopolsce. Kontrolę prowadziło 5 inspektorów, specjalizujących się w kontroli placówek służby zdrowia.

Kontrole potwierdziły potrzebę kontynuowania nadzoru nad prawidłowością wykonywania czynności związanych z ręcznymi pracami transportowymi również na innych oddziałach szpitali oraz innych jednostkach organizacyjnych szpitali, w których pracownicy narażeni są na długotrwałe obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego przy pracach związanych z wymuszoną pozycją ciała (wykonywanie niektórych badań diagnostycznych i zabiegowych). Jednym z wielu wniosków wpływających z materiałów pokontrolnych było zalecenie, by przy ocenie ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy związanych z obciążeniem układu mięśniowo- szkieletowego w większym stopniu wykorzystywać metody naukowe, zalecane przez grupę roboczą SLIC ds. projektu MHL (MAC, KIM).

Przedsięwzięcia na rzecz ochrony pracy w rolnictwie indywidualnym

Zgodnie z harmonogramem przedsięwzięć Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu na rzecz ochrony pracy w rolnictwie indywidualnym na 2007 rok realizacja zadań ukierunkowana została podobnie jak w latach poprzednich na:

- działalność szkoleniową i doradczą w zakresie bhp rolników i członków ich rodzin,
- organizację konkursów i olimpiad o tematyce bhp w rolnictwie, w tym ogólnopolskiego konkursu pn. „*Bezpieczne gospodarstwo rolne*”,
- działalność lustracyjno – instruktażową,
- popularyzację zagadnień ochrony pracy w rolnictwie indywidualnym.

Podjęmowano również inne działania na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa pracy na wielkopolskiej wsi.

Działalność szkoleniowa i doradcza w zakresie bhp w rolnictwie indywidualnym

Szkolenia dla rolników indywidualnych, w tym również dla sołtysów były kontynuacją szkoleń rozpoczętych w okresie jesienno-zimowym 2006 r. Organizacją szkoleń zajmowały się głównie Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, władze samorządowe oraz stowarzyszenia sołtysów, jak też sami sołtysi, a wykładowcami byli pracownicy PIP i pracownicy instytucji działających na rzecz rolnictwa.

Tematyka szkoleń dotyczyła:

- zagrożeń wypadkowych występujących przy pracy rolniczej,
- zagrożeń wynikających z obecności azbestu w materiale pokryciowym dachów,

- czynników szkodliwych w środowisku pracy rolnika (hałas, wibracje, mikroklimat, zagrożenia biologiczne, choroby odzwierzęce),
- zasad bhp przy obsłudze maszyn i urządzeń rolniczych,
- zasad bhp przy obsłudze zwierząt,
- zasad bhp przy pracach transportowych,
- zasad bhp przy pracach na wysokości,
- bezpiecznej pracy przy zabiegach ochrony roślin,
- ochrony przeciwpożarowej w gospodarstwie rolnym,
- prac i czynności niebezpiecznych, jakie nie powinny być powierzane dzieciom do lat 16 w gospodarstwach rolnych.

Ponadto podczas części szkoleń omawiano także zagadnienia dotyczące obciążeń układu mięśniowo-szkieletowego.

W 2007 r. zorganizowano kilkanaście pogadanek dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Przykładem tego są pogadanki pn. *„Bezpieczeństwo dzieci w czasie pracy i zabawy w gospodarstwie rolnym”* dla:

- 2 grup uczniów Gimnazjum w Gorzycach Wielkich (gm. Ostrów Wlkp.) z udziałem 40 uczniów (przeprowadzone w dniu 12 czerwca 2007 r. z inicjatywy sołtysa wsi Topola Mała);
- 2 grup uczniów Szkoły Podstawowej w Lenartowicach (gm. Pleszew) z udziałem 85 dzieci (przeprowadzone w dniu 21 czerwca 2007 r. z inicjatywy miejscowego sołtysa);
- 7 grup uczniów na terenie działania Oddziału PIP, gdzie inspektor pracy uczestniczył w maju i czerwcu 2007 r. w pogadankach – prelekcjach dla 275 uczniów wiejskich szkół podstawowych.
- W dniu 13 listopada 2007 r. na zaproszenie sołtysa wsi Psary (gm. Sieroszewice) przedstawiciele Oddziału w Ostrowie Wlkp. przeprowadzili 2 pogadanki dla grupy 17 dzieci przedszkolnych i 17 uczniów miejscowej szkoły.

Celem zajęć było propagowanie zasad bezpiecznej pracy w rolnictwie oraz zwrócenie uwagi dzieciom, jakich prac nie powinny wykonywać w gospodarstwie rolnym ze względu na istniejące zagrożenia.

Działalność wizytacyjno – instruktażowa

W ramach działalności wizytacyjno – instruktażowej przeprowadzano wizytacje gospodarstw rolników indywidualnych.

- Wizytacje takie miały miejsce w związku z oceną gospodarstw w konkursie na bezpieczne gospodarstwo i objęto nimi 87 gospodarstw na terenie działania Oddziału w Ostrowie Wlkp.
- Na terenie działania Oddziału w Lesznie przeprowadzono 11 wizytacji gospodarstw w związku z konkursem wiedzy o bezpieczeństwie pracy w rolnictwie indywidualnym.
- W czasie ubiegłorocznych żniw inspektorzy pracy przeprowadzali 723 wizytacje prac żniwnych pod kątem bezpieczeństwa ich wykonywania oraz bezpieczeństwa dzieci uczestniczących w tych pracach /szczegółowa informacja z przebiegu wizytacji prac żniwno – omłotowych na terenie działania Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu stanowi odrębny dokument/.
- W okresie jesiennym inspektorzy pracy przeprowadzali 83 wizytacje prac jesiennych ,w tym wykopkowych pod kątem bezpieczeństwa ich wykonywania (informacja z przebiegu wizytacji prac jesiennych na terenie działania Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu stanowi odrębny dokument)
- Równocześnie w okresie jesiennym przeprowadzono 13 wizytacji gospodarstw rolników indywidualnych, w których wizytowano także wykonywane prace jesienne, w tym prace wykopkowe.

Konkursy o tematyce bhp w rolnictwie.

Wśród wielu zadań w sferze ochrony pracy w rolnictwie indywidualnym na uwagę zasługują konkursy organizowane dla rolników oraz uczniów, w tym uczniów szkół ponadgimnazjalnych kształcących się na kierunkach rolniczych.

W związku z ogłoszeniem Przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i Państwową Inspekcję Pracy V edycji ogólnopolskiego konkursu pn. „*Bezpieczne gospodarstwo rolne*” na terenie właściwości Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu w I kwartale 2007 r. podjęto

działania zmierzające do przeprowadzenia 5 konkursów regionalnych (Poznań – 23 gospodarstwa, Leszno – 22 gospodarstwa, Konin – 17 gospodarstw, Piła – 14 gospodarstw i Ostrów Wlkp. – 32 gospodarstwa), będących eliminacjami do szczebla wojewódzkiego tego konkursu. W sumie do konkursów regionalnych zgłoszono 108 gospodarstw indywidualnych i w maju i czerwcu 2007 r. przeprowadzono wizytacje gospodarstw, wyłaniając tą drogą po 3 najlepsze gospodarstwa, które zostały zgłoszone do oceny na szczeblu wojewódzkim.

Spośród grona 15 laureatów szczebla regionalnego (po 3 z terenu działania każdego z OR KRUS na terenie Okręgu) w lipcu br. wyłoniono najlepsze gospodarstwo w skali całego województwa wielkopolskiego, które zostało skierowane do oceny na szczeblu centralnym.

Organizowano także Konkursy o tematyce bhp dla uczniów szkół rolniczych i dla dzieci:

Popularyzacja zagadnień ochrony pracy w rolnictwie indywidualnym

W dniu 29 czerwca 2007 r. w siedzibie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu oraz w siedzibach Oddziałów w Koninie, Lesznie, Pile i Ostrowie Wielkopolskim odbyły się konferencje prasowe w ramach kampanii Państwowej Inspekcji Pracy na rzecz bezpieczeństwa pracy w rolnictwie „Zdążyć przed tragedią...” z udziałem redaktorów regionalnej i lokalnej prasy, radia i telewizji. I tak np.:

- W siedzibie OIP w Poznaniu konferencję prowadził Okręgowy Inspektor Pracy pan Krzysztof Fiklewicz. Podczas konferencji zaprezentowano najczęściej występujące zagrożenia przy pracach rolnych, przedstawiono dane statystyczne dotyczące wypadków przy pracy i chorób zawodowych w działalności rolniczej, a także przekazano dziennikarzom Apel Głównego Inspektora Pracy do rolników o przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas prac polowych i w obejściu gospodarskim. Omówiono ponadto działania podejmowane przez PIP na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa pracy rolników i członków ich rodzin;
- W siedzibie Oddziału w Lesznie redaktorom radia ELKA, telewizji kablowej Leszno oraz dziennikarzom lokalnej prasy zaprezentowano film przedstawiający zagrożenia występujące w rolnictwie i przykładowe zdjęcia obrazujące najczęściej spotykane nieprawidłowości. W dniach 29 i 30 czerwca 2007 r. relację z konferencji zaprezentowano w telewizji kablowej, a w dniu 1 lipca 2007 r. można było usłyszeć relację na antenie radia ELKA.

- W siedzibie Oddziału w Pile po omówieniu zagadnień związanych z bezpieczeństwem pracy w rolnictwie, obecni na konferencji dziennikarze otrzymali Apel głównego Inspektora Pracy do rolników oraz materiały promocyjne i statystyczne. W pierwszej dekadzie lipca 2007 r. na łamach „Tygodnika Pilskiego” ukazał się artykuł pt. „Żniwa bez ofiar”, a na antenie radia „STO” Piła wyemitowana została audycja pt. „Żniwa – apel PIP”.
- W siedzibie Oddziału w Ostrowie Wlkp. przedstawiono analizę wypadków przy pracy rolniczej na terenie południowej Wielkopolski, omówiono wybrane zagrożenia związane z pracą w rolnictwie i ich skutki oraz przykłady wypadków w czasie prac w rolnictwie przy wykorzystaniu przygotowanej na tą okazję prezentacji multimedialnej oraz zaprezentowano działalność profilaktyczną na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa pracy w rolnictwie podejmowaną przez Regionalną Komisję ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Rolnictwie Indywidualnym dla Wielkopolski Południowej. Obecni na konferencji dziennikarze lokalnej prasy i radia otrzymali m. in. Apel Głównego Inspektora Pracy do rolników o przestrzeganie zasad bezpieczeństwa pracy podczas prac w polu i w obejściu.

Wystawy i pokazy, punkty informacyjne PIP

Przykłady:

- W dniu 17 i 18 marca 2007 r. na Leszczyńskich Targach Rolniczych „Wiosna 2007” Oddział w Lesznie zorganizował stoisko PIP, na którym zaprezentowano wydawnictwa z zakresu ochrony pracy. Inspektorzy pracy udzielali porad z zakresu prawa pracy oraz zagadnień dotyczących bezpieczeństwa pracy w rolnictwie. Stoisko odwiedziło ok. 100 osób. (z informacji uzyskanej z Oddziału PIP Leszno wynika, iż w czasie ww. targów oraz Dożynek Archidiecezjalnych i wystawy maszyn ROLTECHNIKA, o których jest mowa w dalszej części tego punktu – udzielono ok. 70 porad).
- W dniu 22 kwietnia 2007 roku Oddział PIP w Ostrowie Wlkp. zorganizował w czasie Wiosennych Targów Rolno - Ogrodniczych w ZSP CKU w Przygodzicach punkt informacyjno – doradczy, który odwiedziło ok. 300 osób. Na stoisku Państwowej Inspekcji Pracy wyposażonym w materiały informacyjno – promocyjne zainteresowani rolnicy otrzymywali materiały popularyzujące tematykę bezpieczeństwa pracy w rolnictwie. Dużym zainteresowaniem cieszyły się wydawnictwa PIP na temat bezpieczeństwa dzieci na wsi.

Inspektorzy pracy udzielili ok. 25 porad prawnych z zakresu prawa pracy, a w szczególności z zakresu technicznego bezpieczeństwa pracy. Podczas targów w holu szkoły zorganizowano również wystawę prac plastycznych dzieci, poświęconą problematyce bezpieczeństwa pracy w rolnictwie, którą zwiedziło ok. 150 osób.

Program promocyjny na Dyplom Państwowej Inspekcji Pracy „Bezpieczeństwo pracy w małych zakładach pracy”

Do programu zgłosiło się ogółem 24 pracodawców zatrudniających do 10 pracowników. Wszystkie zgłoszenia przyjęto w drodze werbunku przez inspektorów pracy. Inspektorzy podjęli się zadania pilotowania pracodawcy w okresie dostosowywania zakładu do zgodności z przepisami prawa pracy, w tym przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy. Pracodawcy podpisali deklaracje przystąpienia do programu. Cykl szkoleń dla pracodawców przeprowadził nadinspektor pracy Henryk Walkowiak. Tematyka szkoleń dotyczyła celu programu promocyjnego, wymagań jakie Państwowa Inspekcja Pracy stawia pracodawcom oraz najistotniejsze elementy wiedzy z zakresu prawa pracy i bezpieczeństwa i higieny pracy. Pracodawcom na spotkaniach wręczono listy kontrolne oraz materiały pomocnicze „Poradnik dla pracodawcy”. W rezultacie przeprowadzonych kontroli audytowych zakwalifikowano 21 pracodawców na Dyplom Państwowej Inspekcji Pracy. Trzech pracodawców będzie mogło być dopuszczonych dopiero po wykonaniu środków prawnych wydanych przez inspektorów.

Program prewencyjny dot. przeciwdziałania negatywnym skutkom przeciążenia psychicznego i stresu.

W 2007 roku Okręgowy Inspektorat Pracy w Poznaniu przeprowadził cykl szkoleń dotyczących szkodliwych czynników psychospołecznych w środowisku pracy. Podczas szkoleń inspektorzy pracy OIP w Poznaniu zapoznali uczestników szkolenia z problematyką mobbingu, równego traktowania w zatrudnieniu, stresu. W szkoleniach wzięło udział łącznie ok. 600, w tym budownictwo – 100, służba zdrowia – 200, budownictwo, służba zdrowia i handel (wspólne szkolenie) – 300 osób.

W czasie szkoleń inspektor pracy przekazał uczestnikom szereg informacji związanych z tematyką szkolenia, dotyczących:

- przepisów międzynarodowych i europejskich regulujących problematykę równego traktowania w zatrudnieniu;
- polskich przepisów regulujących zagadnienia dyskryminacji i mobbingu, a także orzecznictwa sądów polskich i sposobów identyfikacji omawianych zjawisk w oparciu o definicje przyjęte w literaturze naukowej;
- uprawnień pracowniczych związanych z wystąpieniem dyskryminacji i mobbingu w miejscu pracy;
- przykładów działań podejmowanych przez pracodawców celem eliminacji dyskryminacji i mobbingu w zatrudnieniu;
- znaczenia stresu jako czynnika szkodliwego w ocenie ryzyka zawodowego na stanowisku pracy;
- skutków zdrowotnych występowania stresu w miejscu pracy;
- przykładów działań podejmowanych przez pracodawców celem ograniczenia stresu.

Po każdym ze szkoleń inspektor pracy odpowiadał na liczne pytania dotyczące omawianej problematyki. Duża liczba i szczegółowy charakter pytań świadczyły o tym, że zagadnienia związane z dyskryminacją, mobbingiem i stresem w miejscu pracy stanowią poważny problem w stosunkach pracy.

W 69 podmiotach gospodarczych przemysłu, budownictwa i handlu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące dyskryminacji, mobbingu i stresu w miejscu pracy. Liczba ankiet A1 rozesłanych do pracodawców przez OIP w 2007r. - 80

Badania ankietowe wykazały, że akcja informacyjna spełniła założony cel. Wydaje się celowe zaplanowanie kolejnego etapu – sprawdzenie po pewnym czasie, w jaki sposób uzyskana przez pracodawców teoretyczna wiedza znalazła zastosowanie w praktyce, w szczególności, czy zaobserwowano jakieś pozytywne skutki dla funkcjonowania przedsiębiorstw.

Podczas realizacji niniejszego tematu - przede wszystkim podczas szkoleń – zachęcaliśmy uczestników do zgłaszania swoich problemów i wątpliwości związanych ze stresem zawodowym, podając adresy i nr telefonów konkretnych pracowników OIP. Nikt się nie zgłosił. Nasuwa się wniosek o podjęcie przez GIP bardziej efektywnych działań, które przekonatyby pracodawców do zmiany wskazanego wyżej podejścia, i to – być może – połączonych z zaangażowaniem do tej działalności fachowców z zakresu psychologii i socjologii.

Popularyzacja zagadnień ochrony pracy

1) Prowadzenie szkoleń i spotkań dla partnerów społecznych

W 2007 r. inspektorzy pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu uczestniczyli w 28 naradach informacyjnych i informacyjno-szkoleniowych zorganizowanych z partnerami społecznymi, stowarzyszeniami, samorządem lokalnym i innymi jednostkami.

Wśród partnerów społecznych najwięcej (11) spotkań i narad odbyło się z ponadzakładowymi organizacjami związkowymi, a więc Zarządami Regionów NSZZ „Solidarność”, Zarządem Wojewódzkim i Powiatowym OPZZ, Forum Związków Zawodowych, a także Związkiem Nauczycielstwa Polskiego, oraz Związkiem Zawodowym „Budowlani”. Z przedstawicielami instytucji samorządowych, administracyjnych i organizacji społecznych odbyło się 7 spotkań.

Najczęściej spotkania i narady informacyjno-szkoleniowe dotyczyły aktualnych problemów przestrzegania prawa pracy, współdziałania w zakresie poprawy stanu bezpieczeństwa pracy, a także nowych zadań i uprawnień Państwowej Inspekcji Pracy wynikającej z ustawy z 13.04.2007r.

W 2007 r. inspektorzy pracy OIP Poznań przeprowadzili łącznie 36 szkoleń dla związków zawodowych, społecznych inspektorów pracy oraz związków pracodawców. 12 szkoleń przeprowadzono na wniosek NSZZ „Solidarność”, 8 na wniosek OPZZ, 3 na wniosek Forum Związków Zawodowych, natomiast 5 szkoleń na rzecz innych związków zawodowych. W szkoleniach uczestniczyło łącznie 1317 związkowców i społecznych inspektorów pracy, a także 160 pracodawców. Tematyka szkoleń obejmowała problematykę zarówno prawa pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, jak i działalności Państwowej Inspekcji Pracy w związku z wejściem w życie od 1.07.2007 r. nowej ustawy o PIP.

Szkolenia społecznych inspektorów pracy podzielono na dwie grupy. Szkolenie dla nowo wybranych społecznych inspektorów pracy obejmowało podstawowe zagadnienia związane z funkcjonowaniem społecznej inspekcji pracy, a w szczególności z zadaniami, uprawnieniami i współdziałaniem z Państwową Inspekcją Pracy i innymi organami kontroli i nadzoru nad warunkami pracy. Odrębny program szkolenia przygotowano dla społecznych inspektorów pracy, którzy odbyli już szkolenie podstawowe. Podczas tego szkolenia społeczni inspektorzy pracy poruszali problemy z jakimi się spotkali w swojej działalności, co stanowiło podstawę do dyskusji na ten temat. Inspektorzy prowadzili szkolenia w formie ćwiczeń, wymagających od uczestników właściwego sformułowania zaleceń i uwag na kanwie wskazanego przypadku. W

przypadkach szkoleń adresowanych dla zakładowych organizacji związkowych lub społecznych inspektorów pracy zatrudnionych w jednym zakładzie programy szkoleń uwzględniały specyfikę danej branży lub zawodu. Np. na wniosek Zarządu Wojewódzkiego Forum Związków Zawodowych przeprowadzono dwa szkolenia dla członków Związku Zawodowego Pracowników Kolejowych Zachodniego Obszaru RP w Poznaniu. W szkoleniu uczestniczyli zakładowi, oddziałowi i grupowi społeczni inspektorzy pracy z zakładów spółek Grupy PKP.

Na wniosek zakładowych organizacji związkowych działających w Kopalni Węgla Brunatnego „Adamów” S.A. w Turku inspektorzy pracy przeprowadzili szkolenie dla 42 społecznych inspektorów pracy oraz 14 przedstawicieli związków zawodowych działających w KWB „Adamów”. Kopalnia należy do zakładów na terenie Wielkopolski, gdzie działa największa grupa społecznych inspektorów pracy.

Na wniosek Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Wojska, przeprowadzono szkolenie 40 społecznych inspektorów pracy działających w jednostkach wojskowych na terenie całego kraju.

Podczas wszystkich szkoleń prowadzonych dla partnerów społecznych uczestnikom wydawano materiały informacyjne i szkoleniowe PIP.

Na wniosek organizacji pracodawców przeprowadzono 8 szkoleń. Szkolenia zorganizowane na wniosek organizacji pracodawców obejmowały najczęściej problematykę czasu pracy, wynagrodzeń, ryzyka zawodowego, zmian w obowiązujących przepisach, a także nowych uprawnień inspektorów pracy. Takie zagadnienia były min. przedmiotem szkolenia przeprowadzonego dla pracodawców zrzeszonych w Wielkopolskim Związku Pracodawców Prywatnych oraz Wielkopolskiej Izby Rzemieślniczej. Obowiązki pracodawców wobec osób niepełnosprawnych były tematem szkolenia przeprowadzonego na wniosek Polskiej Organizacji Osób Niepełnosprawnych.

Od 2005 r. Okręgowy Inspektorat Pracy w Poznaniu w ramach programu informacyjno-promocyjnego „Młodzi pracownicy – bezpieczny start w pracy” przy współpracy z Zespołem ds. Młodzieży Zarządu Głównego Stowarzyszeń Naukowo Technicznych NOT prowadzi cykliczne szkolenia przeznaczone dla młodzieży i studentów szkół technicznych. W 2007 r. w cyklu szkoleń „Bezpieczne praktyki 2007” uczestniczyło ponad 400 uczniów i studentów, głównie Politechniki Poznańskiej i Akademii Rolniczej w Poznaniu. Po raz pierwszy w 2007 r. program obejmował również uczelnie spoza Poznania, min. Wyższą Szkołę Zawodową w Koninie oraz Wyższą Szkołę Zawodową w Lesznie. W szkołach uruchomiono punkty konsultacyjno –

informacyjne, w których inspektorzy pracy rozdawali broszury i materiały informacyjne przeznaczone dla młodych, absolwentów szkół i osób rozpoczynających pracę zawodową.

Przykładem innych działań promocyjnych podejmowanych przy współpracy ze szkołami wyższymi są spotkania w siedzibie Okręgowego Inspektoratu Pracy ze studentami Akademii Rolniczej w Poznaniu. Celem tych spotkań jest zapoznanie studentów z instytucjami działającymi na rynku pracy, w tym organami kontroli i nadzoru nad warunkami pracy, a także przekazanie informacji o zagrożeniach zawodowych z którymi spotykają się w miejscu pracy.

Odrębną kwestią są przedsięwzięcia o charakterze edukacyjnym adresowane do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych podejmowane przy współpracy władz oświatowych w zakresie bezpieczeństwa pracy w rolnictwie.

2) Organizacja i promocja konkursów PIP

1. Konkurs „Pracodawca –organizator pracy bezpiecznej”.

W 2007. do konkursu zgłoszono 24 pracodawców, z których do oceny zgodnie z kryteriami określonymi w regulaminie zakwalifikowano 15 pracodawców. W każdej kategorii pracodawców oceniano 5 zakładów.

Do udziału w konkursie przedstawiciele PIP zachęcali podczas spotkań ze związkami pracodawców, ponadzakładowymi organizacjami związkowymi, a także stowarzyszeniami (np. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służb BHP). Podczas narad z inspektorami pracy kierownictwo OIP zwracało uwagę na potrzebę podejmowania przez nich działań zachęcających dobrych pracodawców do uczestnictwa w konkursie. Informacje o konkursie dla pracodawców zamieszczono także w lokalnych mediach.

Podsumowanie konkursu wraz z wręczeniem nagród i wyróżnień odbyło się 17.10.2007 r. w salach WTC na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich. Informacje o zakończeniu konkursu oraz relacje z wręczenia nagród zamieściły lokalne media.

2. Konkurs wiedzy o zasadach bezpieczeństwa i higieny pracy dla uczniów z zakładów rzemieślniczych.

W eliminacjach do VII edycji konkursu wiedzy o zasadach bezpieczeństwa i higieny pracy uczestniczyło łącznie 250 uczniów z zakładów rzemieślniczych. Współorganizatorem konkursu była Wielkopolska Izba Rzemieślnicza w Poznaniu oraz Izba Rzemieślnicza w Kaliszu. Szkolne eliminacje wyłoniły grupę 68 finalistów, którzy rozwiązywali pisemne testy z zakresu prawa pracy, technicznego bezpieczeństwa pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz zasad udzielania

pierwszej pomocy. Do ścisłego finału etapu regionalnego zakwalifikowano 6 uczestników, z których wyłoniono 2 reprezentantów do szczebla centralnego.

Startujący w konkursie uczniowie reprezentowali różne zawody min. mechanik pojazdów samochodowych, blacharz, stolarz, monter instalacji i urządzeń sanitarnych.

3. Konkurs „Najaktywniejszego społecznego inspektora pracy”

Informacje o konkursie oraz zaproszenie do zgłaszania uczestników przekazano do wszystkich organizacji związkowych szczebla regionalnego, a więc Zarządów Regionów NSZZ „Solidarność”, Zarządu Wojewódzkiego OPZZ, Zarządu Wojewódzkiego Forum Związków Zawodowych. Do konkursu zgłoszono 12 społecznych inspektorów pracy, z których pierwsze miejsce zajął Pan Lucjan Dutkiewicz – zakładowy społeczny inspektor pracy Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu. W okresie od 1.VII.2006 r. do 30.VI.2007 r. przeprowadził 38 kontroli w wyniku których wydał 98 zaleceń oraz wniósł 41 uwag. Działalność w/w może stanowić przykład wzorowej działalności w zakresie społecznej kontroli warunków pracy w zakresie jej efektywności i skuteczności.

4. Konkurs „Bezpieczna budowa”

Do udziału w konkursie zgłoszono 6 budów, spośród których zgodnie z kryteriami określonymi w regulaminie wyróżniono 4. Idee konkursu rozpropagowano wśród partnerów społecznych, organizacji pracodawców branży budowlanej, tj. Wielkopolskiej Regionalnej Izby Inżynierów Budownictwa oraz Polskiej Izby Gospodarczej Rusztowań. Spośród ocenianych budów wyróżniono min. „Hochtief – Polska „ Sp. z o.o. budującego Centrum Handlowe „Galeria Malta” w Poznaniu, „Pil – Building” w Pile budującego budynek usługowy z częścią mieszkalną, „Peberol” Sp. z o.o. budującą halę sportowo – widowiskową w Chodzieży, oraz „Warbud” S.A. budującego w Poznaniu obiekt „Nowe Garbary”.

5. Konkurs dla dziennikarzy.

Spośród licznej grupy dziennikarzy popularyzujących problematykę ochrony pracy w 2007r. nagrodzono dziennikarkę dziennika „Polska Głos Wielkopolski” Panią Milenę Kochanowską, która od wielu lat na łamach gazety publikuje liczne artykuły związane z problematyką prawa pracy, a także działalnością Państwowej Inspekcji Pracy. W cotygodniowym cyklu „Nasze sprawy” ujmuje problematykę najczęściej poruszaną w listach i pytaniach od czytelników. Prowadzi także rubrykę „Inspekcja pracy wyjaśnia”, gdzie inspektorzy pracy udzielają odpowiedzi na pytania czytelników przesyłane do redakcji.

3) *Udział w dniach otwartych drzwi, targach, wystawach, kiermaszach i innych imprezach regionalnych*

Targi „Budma”

W dniach 23 – 26.01.2007 r. odbywały się w Poznaniu Międzynarodowe Targi Budownictwa „Budma”, największe targi budowlane w Polsce, które odwiedziło ponad 30000 osób. Stoisko Państwowej Inspekcji Pracy cieszyło się dużym zainteresowaniem zarówno zwiedzających, jak i mediów, którym przedstawiciele PIP udzielali licznych wywiadów dotyczących działań prewencyjnych podejmowanych przez Państwową Inspekcję Pracy w zakresie bezpieczeństwa pracy w budownictwie. Dyżurujący na stoisku inspektorzy pracy udzielali porad prawnych i technicznych a także rozdawali wydawnictwa PIP dotyczące bezpieczeństwa pracy na budowie. Podczas odbywających się licznych imprez towarzyszących na uwagę zasługuje zorganizowane przez Państwową Inspekcję Pracy seminarium „Zagrożenia na placu budowy i sposoby ich eliminacji – aspekty prawne i techniczne”. W mającym charakter otwarty seminarium wzięło udział ponad 100 pracodawców, pracowników służb BHP i studentów Politechniki Poznańskiej. Podczas targów emitowano przez radiowęzeł okolicznościowe spoty dotyczące na temat bezpieczeństwa pracy w budownictwie, zachęcające jednocześnie do odwiedzenia stoiska PIP oraz udziału w seminarium.

Salon Bezpieczeństwa Pracy w Przemysle.

Inną, dużą imprezą targową z udziałem Państwowej Inspekcji Pracy były odbywające się w dniach 11 – 14.06.2007 r. targi „Innowacje – Technologie – Maszyny”, którym towarzyszył „Salon Bezpieczeństwa Pracy w Przemysle”. Honorowy patronat nad salonem objął Główny Inspektor Pracy Pani Bożena Borys-Szopa. Tematyka salonu nawiązuje do Międzynarodowych Targów Ochrony Pracy, Pożarnictwa i Ratownictwa „Sawo”, która na życzenie wystawców i stowarzyszeń branżowych organizowane są w cyklu dwuletnim.

Specjaliści z branży BHP, pracodawcy, menadżerowie, przedstawiciele jednostek naukowo-badawczych i przedsiębiorstw produkcyjnych mogli się zapoznać z najnowocześniejszymi produktami i rozwiązaniami służącymi ochronie pracowników w miejscu pracy, a także uczestniczyć w cyklu atrakcyjnych i bezpłatnych konferencji poświęconym tej tematyce.

Państwowa Inspekcja Pracy przygotowała cykl szkoleń poświęcony Dyrektywom Nowego Podejścia. Podczas seminarium omówiono obowiązki pracodawców, importerów i dystrybutorów wobec wprowadzonych na rynek maszyn, urządzeń technicznych, środków

ochrony indywidualnej wynikające z ustawy o ocenie zgodności oraz dyrektyw Unii Europejskiej.

„Drzwi Otwarte”

W dniu 19.05.2007 r. przedstawiciele OIP Poznań uczestniczyli w zorganizowanych przy współudziale Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu „Drzwiach Otwartych”. Prowadzona od kilku lat akcja ma na celu umożliwienie w jednym miejscu kontaktu obywateli z organami nadzoru nad warunkami pracy oraz urzędów i instytucji działających na rynku pracy. Oprócz Państwowej Inspekcji Pracy dyżurują przedstawiciele ZUS, Urzędu Pracy, Izby Skarbowej, Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Dyżurujący przedstawiciele organów i instytucji udzielają zainteresowanym porad i informacji w zakresie prowadzonej działalności, a także rozdają informatory, broszury i poradniki.

Rzemieślniczy piknik budowlany

W dniu 7.07.2007 r. przy współudziale Cechu Rzemiosł Budowlanych w Poznaniu zorganizowano piknik połączony z obchodami „Dnia Budowlanych”. Uczestnikami byli członkowie Cechu, pracodawcy, pracownicy budownictwa wraz z rodzinami. Wśród zaproszonych gości był minister budownictwa, parlamentarzyści oraz samorządowcy. Podczas festynu inspektorzy pracy OIP Poznań przeprowadzili konkurs wiedzy o przepisach i zasadach bezpieczeństwa pracy w budownictwie, w którym nagrody ufundowała Polska Izba Przemysłowo-Handlowa Budownictwa. Zorganizowano także konkursy strzelecki i wędkarski. Oprawę artystyczną zapewnił dziecięcy zespół muzyczny.

Powiatowe Targi Pracy dla pracodawców i pracowników poszukujących pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowie Wlkp. w dniu 19.05.2007 r. zorganizował Targi Pracy dla pracodawców i pracowników poszukujących pracy, w których uczestniczył ponad 400 osób. Na stoisku Państwowej Inspekcji Pracy udzielano porad prawnych i technicznych, a także rozdawano wydawnictwa informacyjno –promocyjne.

Wystawa z okazji Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy

Z okazji Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy, zorganizowano w dniu 26.04.2007 r. w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Słupii wystawę prac plastycznych o tematyce bezpieczeństwa pracy, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa młodych pracowników rozpoczynających pracę. Na wystawie zaprezentowano ponad 50 prac uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych a także prezentowano filmy o tematyce BHP wydane przez

CIOP. Uruchomiono także stoisko informacyjne Państwowej Inspekcji Pracy, na którym rozdawano broszury i ulotki PIP. Wystawę zwiedziło ponad 200 osób, zarówno uczniów jak i nauczycieli i rodziców.

4) Współpraca z ZHP

Wzorem lat ubiegłych inspektorzy pracy OIP Poznań w ramach Harcerskiej Akcji Letniej odwiedzili 8 obozów zorganizowanych przez Chorągiew Wielkopolską przeprowadzając pogadanki na tematy związane z bezpieczeństwem pracy. Inspektorzy pracy wizytowali następujące placówki:

- obóz Hufca ZHP Poznań – Wilda w Kaplinie k/Międzychodu – 126 uczestników,
- obóz Hufca ZHP Poznań- Jeżyce w Łowyniu - 48 uczestników,
- obóz żeglarski w Kiekrzu – 15 uczestników,
- obóz w Mierzynie k/Międzychodu – 67 uczestników,
- Stanica Harcerska Podgaje – 50 uczestników,
- Stanica Harcerska „Grodzisko” Szale k/Kalisza Gm. Opatówek – 59 uczestników,
- Ośrodek Biwakowo-Obozowy Hufca ZHP „Piast” w Rogaliku – 80 uczestników
- Stanica Harcerska Kobyłej Górze 32 uczestników.

5) Działalność wydawnicza

Informację o otrzymanych tytułach i nakładzie pozycji wydawniczych otrzymują wszyscy inspektorzy pracy. Podejmując kontrole tematyczne, działalność prewencyjną lub szkoleniową dla partnerów społecznych inspektorzy pracy składają zamówienia na potrzebne pozycje wydawnicze, których ewidencję prowadzi sekcja administracji. Najwięcej wydawnictw zostało rozdysponowanych podczas kontroli inspektorów pracy w zakładach pracy. „Poradnik prawa pracy dla pracodawcy” (nowe wydanie 2007 r.) cieszył się największym zainteresowaniem, szczególnie wśród małych pracodawców, szczególnie tych, którzy rozpoczęli działalność gospodarczą. Podczas kontroli inspektorzy pracy wydali pracodawcom 350 poradników. Mali pracodawcy byli również odbiorcami innych pozycji wydawniczych, np. list kontrolnych z komentarzem „Dostosuj swój zakład do obowiązującego prawa pracy” (podczas kontroli wydano 250 egzemplarzy), lub ulotek „Ocena ryzyka zawodowego w pięciu krokach” (podczas kontroli wydano 400 egzemplarzy). Celem zachęcenia pracodawców do udziału w programie promocji prawa pracy w małych zakładach inspektorzy pracy wydali podczas kontroli 350 ulotek „Pracodawco! Zdobądź dyplom Państwowej Inspekcji Pracy”.

Dużą liczbę wydawnictw wydaje się na imprezach ogólnodostępnych z udziałem Państwowej Inspekcji Pracy (targi, wystawy, „Otwarte drzwi”, kiermasze). W ramach prowadzonej w 2007 r. kampanii dotyczącej przeciwdziałaniu schorzeniom układu mięśniowo-szkieletowego „Mniej dźwigaj” podczas pokazów dźwigania przemieszczania towarów zorganizowanych w marketach sieci „Tesco” w Poznaniu, Kaliszu i Lesznie wydawano 400 ulotek „Jak chronić układ mięśniowo-szkieletowy podczas pracy”, natomiast podczas seminariów i pokazów dla służby zdrowia wydawano uczestnikom ulotki „Jak zadbać o swój układ mięśniowo-szkieletowy. Informacje dla pracowników służby zdrowia”.

Szczególnie wartościowe są pozycje wydawnicze adresowane do rolników i dzieci na wsi.

Apel Głównego Inspektora Pracy do rolników został rozdysponowany w ilości 440 egzemplarzy. Apel rozdawano przedstawicielom mediów obecnych na konferencjach prasowych w OIP i Oddziałach w dniu 29.06.2007 r. w Poznaniu, Pile, Ostrowie Wlkp. i Koninie. Ponadto 150 egzemplarzy Apelu przekazano do parafii na terenie diecezji kaliskiej, gdzie zostały wywieszane na tablicach ogłoszeń w poszczególnych parafiach.

Apel do rolników, oraz broszurę „Przygoda na wsi” rozdawali również inspektorzy pracy wizytujący poszczególne gospodarstwa.

W ramach działań prowadzonych przez OIP w kampanii „Młodzi pracownicy – bezpieczny start” min. szkoleń „Bezpieczne praktyki” dla uczniów i studentów

szkół technicznych rozdawano ulotki „Młodzi pracownicy w twojej firmie”, „Pierwsza umowa o pracę”, „Wolontariat”, „Praca w czasie wakacji”, „Czas pracy, wynagrodzenia”.

Szczegółowy sposób dystrybucji wydawnictw PIP w 2007 roku przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Poznaniu obrazuje załączona tabela.

6) Strona www prowadzona przez OIP

W 2007 roku na stronę Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu odnotowano 53358 wejść.

7) Doradztwo dla partnerów społecznych

W okresie od 1.01.2007 do 31.12.2007 r. partnerom społecznym w OIP Poznań udzielono 3388 porad w tym 2890 porad prawnych oraz 498 porad technicznych.

Porady udzielone związkom zawodowym:

2442 porady udzielono związkom zawodowym w tym 2120 porad prawnych oraz 322 porady techniczne.

Porad udzielano następującym związkom zawodowym:

NSZZ „Solidarność” - 1250 porad, w tym 1180 prawnych oraz 70 technicznych,

OPZZ – 859 porad, w tym 720 prawnych oraz 139 technicznych,

Forum Związków Zawodowych – 46 porad prawnych

Pozostałe organizacje związkowe – 287 porady.

Najczęściej z porad korzystali przedstawiciele NSZZ „Solidarność”. Porad udzielano zarówno w siedzibie OIP w Poznaniu, Oddziałach w Koninie, Pile, Lesznie, Ostrowie Wlkp., siedzibach Zarządów Regionów w Poznaniu, Koninie, Kaliszu, jak i podczas kontroli inspektorów pracy w zakładach pracy. Najwięcej porad dotyczyło czasu pracy (544 porady), wynagrodzeń za pracę (362 porady), a także dyskryminacji w zatrudnieniu i lobbingu (245 porad). Pozostałe porady dotyczyły uprawnień związkowych w sferze prawa pracy, problematyki układów zbiorowych pracy, zwolnień grupowych a także warunków pracy (posiłki profilaktyczne, napoje, odzież robocza).

Spółecznym inspektorom pracy udzielono 112 porad w większości podczas kontroli przeprowadzanej przez inspektora pracy. Porady dotyczyły zarówno spraw bhp jak i prawa pracy.

Porady udzielone organizacjom pracodawców:

W 2007r. w Okręgowym Inspektoracie Pracy w Poznaniu udzielono 346 porad organizacjom pracodawców, w tym 285 porad prawnych oraz 61 technicznych. Porady prawne dotyczyły czasu pracy, wynagrodzeń za pracę, a także spraw związanych ze stosunkiem pracy. Porady techniczne obejmowały problematykę dotyczącą pomieszczeń pracy, maszyn, urządzeń a także stosowania substancji niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia. Z porad najczęściej korzystały organizacje zrzeszający rzemieślników, a więc Wielkopolska Izba Rzemieślnicza w Poznaniu, Cech Rzemiosł Różnych w Rawiczu, Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Lesznie, Wielkopolski Związek Pracodawców Prywatnych. Porad udzielano w siedzibie OIP i Oddziałów, siedzibach organizacji pracodawców, a także podczas imprez otwartych, targów, festynów i „Drzwi otwartych”.

8) Społeczna Inspekcja Pracy

Na terenie działania OIP Poznań społeczna inspekcja pracy działa w ponad 450 zakładach pracy. Łączna liczba społecznych inspektorów pracy w OIP Poznań wynosi około 1200 i od kilku lat nie ulega zmianie. W zdecydowanej większości działają jedynie zakładowi społeczni inspektorzy pracy. Rozbudowane struktury tj. zakładowy, oddziałowi i grupowi społeczni inspektorzy pracy działają jedynie w większych zakładach pracy. Do zakładów w których działa największa liczba społecznych inspektorów pracy należą: Volkswagen Poznań S.A., Kopalnia Węgla Brunatnego

„Konin”, Telekomunikacja Polska S.A., Kopalnia Węgla Brunatnego „Adamów”, Zespół Elektrowni Pątnów, Adamów, Konin, a także działające w grupie PKP Spółki.

Współpraca ze społeczną inspekcją pracy jest prowadzona podczas wykonywania czynności kontrolnych przez inspektorów pracy, którzy przedstawiają cel i zakres kontroli a także informują o stwierdzonych nieprawidłowościach.

Inspektorzy pracy na wniosek organizacji związkowych przeprowadzają szkolenia dla społecznych inspektorów pracy. W 2007 r. w OIP Poznań przeprowadzono 12 szkoleń dla społecznych inspektorów pracy. Część szkoleń była prowadzona bezpośrednio w zakładach pracy, gdzie działa duża liczba społecznych inspektorów pracy (kopalnie, elektrownie, Volkswagen, Telekomunikacja), natomiast pozostałe w siedzibach ponadzakładowych organizacji związkowych (NSZZ „Solidarność”, OPZZ, Forum Związków Zawodowych).

Inną cenną formą współpracy są narady informacyjno-szkoleniowe i spotkania ze społecznymi inspektorami pracy. Od 2006 r. przy Zarządzie Regionu Wielkopolska NSZZ „Solidarność” działa „Klub Społecznego Inspektora Pracy”, który jest forum wymiany wiedzy, doświadczeń i spotkań dla wszystkich działających na terenie Poznania i okolic społecznych inspektorów pracy. Spotkania odbywają się w godzinach popołudniowych, a uczestniczą w nich również przedstawiciele zakładowych organizacji związkowych. Zapraszani są również przedstawiciele Państwowej Inspekcji Pracy, którzy przedstawiają aktualne problemy wynikające z bieżącej działalności.

Część społecznych inspektorów pracy wyróżnia się aktywnością i zaangażowaniem w zagadnienia społecznej kontroli warunków pracy. W 2007 r. najbardziej aktywny i skuteczny w działalności kontrolnej był Pan Lucjan Dutkiewicz –zakładowy społeczny inspektor pracy Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu, który przeprowadził 20 kontroli wydając 57 zalecenia i wniósł 67 uwag. Zdecydowana większość zaleceń dotyczyła warunków pracy i służby. Wspólnie z inspektorem PIP przeprowadził 9 kontroli, które pozwoliły na dogłębną ocenę stanu warunków pracy i bezpieczeństwa w komisariatach powiatowych i miejskich.

Ponadto uczestniczył w pracach komisji powypadkowych (33 postępowania), komisji BHP, komisji do spraw opracowania programów szkoleń wstępnych okresowych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy i służby dla policjantów i pracowników. Wydał również 10 opinii dotyczących działań w zakresie bezpieczeństwa pracy i służby.

WSPÓLPRACA Z MEDIAMI

W 2007 roku w prasie lokalnej ukazało się 136 publikacji prasowych dotyczących działalności Państwowej Inspekcji Pracy lub inspirowanych przez OIP.

- Liczba i tematyka artykułów i informacji :
 - a) przestrzegania przepisów bhp i wypadków przy pracy – 25
 - b) naruszania prawa w stosunkach pracy – 77
 - c) działalności informacyjno-promocyjnej – 34

Artykuły ukazywały się w „Głosie Wielkopolskim”, „Gazecie Wyborczej”, oraz lokalnych tygodnikach „Przegląd Koniński”, „Gazeta Ostrowska”, „Panorama Leszczyńska” „Tygodnik Kępiński”.

- Liczba porad prawnych, komentarzy dotyczących obowiązującego prawa - 39.
- Dyżury przedstawicieli OIP w gazetach.

W 2007 r. przedstawiciele PIP pełnili 15 dyżurów w „Głosie Wlkp” i „Gazecie Jarocińskiej”
Tematyka dyżurów obejmowała problematykę umów o pracę, czasu pracy, urlopów, warunków Pracy a także zadań i uprawnień PIP wynikających z nowej ustawy o PIP.

Przedstawiciele OIP i Oddziałów uczestniczyli w 34 audycjach radiowych poświęconych problematyce przestrzegania przepisów prawa pracy oraz przepisów bezpieczeństwa pracy. 8 audycji dotyczyło ciężkich i śmiertelnych wypadków przy pracy, które wydarzyły się na terenie działalności OIP, 6 nowej ustawy o PIP, 5 działań prewencyjnych w rolnictwie indywidualnym, natomiast pozostałe min. czasu pracy (wprowadzonego zakazu zatrudniania pracowników w placówkach handlowych w święta), kontroli w placówkach służby zdrowia, stresu w pracy, mobbingu i równego traktowania w zatrudnieniu.

Najwięcej audycji (12) wyemitowano w publicznym radiu „Merkury”, radiu „Eska” a także w radiu „Elka” w Lesznie oraz radiu „Sto” w Pile.

Przedstawiciele OIP uczestniczyli w 43 audycjach telewizyjnych dotyczących działalności PIP. Największą liczbę audycji telewizyjnych (15) wyemitowała TV Biznes Polsat, zajmująca się sprawami gospodarczymi. Telewizja publiczna PTV-3 wyemitowała 12 programów z udziałem przedstawicieli OIP, natomiast 11 programów ukazało się na antenie Wielkopolskiej Telewizji Kablowej. Pozostałe audycje nadały telewizje lokalne w Lesznie, Ostrowie Wlkp. Pile i Koninie.

Audycje dotyczyły min. problematyki „samozatrudniania”, czasu pracy, obowiązków w zakresie bezpieczeństwa pracy, wypadków przy pracy, działalności prewencyjnej PIP.

Podczas zorganizowanej w dniu 29.06.2007 r. konferencji prasowej poświęconej bezpieczeństwu pracy w rolnictwie okręgowy inspektor pracy udzielił dziennikarzom „Głosu Wielkopolskiego” oraz „Gazety Wyborczej” wywiadu poświęconego bezpieczeństwu pracy w rolnictwie oraz działaniom prewencyjnym podejmowanym przez Państwową Inspekcję Pracy na rzecz rolnictwa indywidualnego.

Z-cy okręgowego inspektora pracy udzielił 3 wywiadów radiowych dotyczących kontroli przeprowadzonych w zakładach pracy chronionej, placówkach handlowych w okresie przedświątecznym oraz bezpieczeństwa pracy w budownictwie. Wywiady nadano na antenie Radia „Merkury”, „Eska” i „RMI FM”.

W 2007 r. zorganizowano w OIP Poznań 2 konferencje prasowe. 23.01.2007 r. z okazji rozpoczęcia Międzynarodowych Targów Budownictwa „Budma” zorganizowano konferencję prasową dotyczącą bezpieczeństwa pracy w budownictwie, natomiast 29.06.2007 r. w siedzibie OIP oraz w Oddziałach w Pile, Lesznie, Koninie i Ostrowie Wlkp. zorganizowano konferencje prasowe dotyczące bezpieczeństwa pracy w rolnictwie, podczas których ogłoszono „Apel Głównego Inspektora Pracy do rolników” – „Bezpieczne żniwa”.

W ramach realizacji programu edukacyjnego „Kultura bezpieczeństwa w szkołach ponad gimnazjalnych” w dniu 27 listopada 2007 w siedzibie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu zorganizowano seminarium dotyczące metodyki upowszechniania programu. Uczestnikami seminarium byli nauczyciele przeszkoleni przez specjalistów z Centralnego Instytutu Ochrony Pracy i Państwowej Inspekcji Pracy. Podczas seminarium zaprezentowano fragment lekcji poświęconej zagadnieniom bezpieczeństwa, a także dyskutowano na temat wdrażania projektu do programów szkolnych. Każdy uczestnik projektu otrzymał komplet wydawnictw z płytą CD obejmującą tematykę projektu.

W 2007 r. w realizacji projektu wzięło udział 60 nauczycieli, którzy objęli działaniami edukacyjnymi ponad 3000 uczniów.

Oprawę medialną zapewniła telewizja WTK, która przeprowadziła relację z seminarium oraz wywiad z uczestnikami projektu. Ponadto informację o realizacji projektu i seminarium zamieścił dziennik „Polska Głos Wielkopolski”.

PODSUMOWANIE

1. Stan przestrzegania prawa pracy.

Rok 2007 to kolejny rok działania Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu w obszarze nakreślonym przez ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, w tym w nowym obszarze dotyczącym legalności zatrudnienia. Działania kontrolne, promocyjne i popularyzatorskie, w których OIP na szeroką skalę współpracował z ze środkami masowego przekazu, w zdecydowany sposób wpływały na świadomość prawną pracodawców i pracobiorców.

W 2007 roku Okręgowy Inspektorat Pracy w Poznaniu stanął wobec licznych problemów naruszeń prawa pracy, w tym w zakresie wypłaty wynagrodzeń i czasu pracy. Problemy te pojawiały się stosunkowo często w praktyce kontrolnej. Stwierdzone podczas kontroli przyczyny naruszeń prawa w zakresie wypłaty wynagrodzeń oraz innych świadczeń ze stosunku pracy są zróżnicowane. Po części są one obiektywne i wynikają z zatorów płatniczych i utraty przez pracodawców płynności finansowej, ale w znacznej mierze wynikają z zaniechanych przez pracodawców powinności w zakresie wypłaty świadczeń.

Podobnie jak w latach ubiegłych kontrole wykazały dużą liczbę naruszeń prawa pracy w zakresie czasu pracy. Pracodawcy w bardzo wielu przypadkach zatrudniali pracowników w godzinach nadliczbowych, dni wolne, niedziele i święta z nie wypłacając należnego wynagrodzenia lub nie udzielając w zamian dni wolnych. Nadal w znacznej liczbie przypadków naruszano przepisy o nawiązywaniu i rozwiązywaniu stosunku pracy. Przyczyn tego stanu rzeczy należy szukać w sytuacji na rynku pracy.

Analizując stan warunków pracy na terenie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu w 2007 roku należy stwierdzić, że w tym zakresie następują zmiany.

Trwa tendencja spadkowa w zakresie najcięższych naruszeń przepisów bhp, bezpośrednio zagrażających życiu i zdrowiu pracowników, co przejawia się mniejszą liczbą wydawanych decyzji wstrzymania prac i skierowania pracowników do innych prac.

Pogorszył się natomiast stan w zakresie przestrzegania praworządności w stosunkach pracy. Zwiększyła się o ok. 50% liczba porad prawnych i ok. 10% liczba skarg wniesionych do OIP, co potwierdza, że stan przestrzegania prawa pracy przez pracodawców lub osoby działające w ich imieniu nadal jest niezadowolający.

Naczelne miejsce pod względem liczby udzielonych porad prawnych z zakresu prawa pracy stanowią porady związane, tak jak w latach poprzednich, ze stosunkiem pracy. W zakresie

zawierania umów o pracę problemów budziło określenie miejsca wykonywania pracy oraz sposobu określenia wynagrodzenia (czy kwotowo czy też w inny sposób). Często występował też problem zawierania umów cywilnoprawnych lub wykonywania pracy bez żadnego pisemnego potwierdzenia w zastępstwie umów o pracę na okres próbny. Największe zainteresowanie dotyczyło problematyki związanej z ustaniem zatrudnienia głównie zasadności doręczanych przez pracodawcę wypowiedzeń stosunków pracy. Często pojawiał się też problem długoletnich umów terminowych o pracę zawierających klauzulę wcześniejszego wypowiedzenia umowy przewidzianą w art.33 Kodeksu pracy. W związku z tym pracownik, zatrudniony na podstawie w/w umowy o pracę trwającej nawet kilka lat, pozbawiony jest możliwości badania zasadności jej wypowiedzenia na drodze sądowej, w przeciwieństwie do pracownika zatrudnionego na podstawie umowy o pracę na czas nie określony. Ten problem winien być uregulowany na drodze legislacyjnej. Następnym istotnym problemem to brak ustawowych kryteriów uzasadniania wypowiedzenia przez pracodawcę. Dlatego często padają pytania (zarówno ze strony pracowników jak i pracodawców) : „czy taki powód może być ?”. Wejście Polski w skład Unii Europejskiej spowodowało odwrócenie dotychczasowego nurtu zainteresowań odnośnie ustania stosunku pracy co owocuje dużym zainteresowaniem pracowników tematyką wcześniejszego rozwiązania stosunku pracy, ze względu na atrakcyjniejszą ofertę zatrudnienia. Obecnie ta tendencja uległa spadkowi.

Tematyka porad prawnych z zakresu czasu pracy, wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy najczęściej powiązana była z problematyką wykroczeń przeciwko prawom pracownika. Tematyka wynagrodzeń w wielu przypadkach krzyżowała się z problematyką egzekwowania wynagrodzenia w przypadku utraty płynności finansowej lub niewypłacalności pracodawcy. Ponadto obok tradycyjnego nie rekompensowania ponadnormatywnego przepracowanego czasu pracy pojawił się inny niepokojący symptom. Otóż zgodnie z ideą art.151 § 1 pkt 2 Kodeksu pracy, praca w godzinach nadliczbowych powinna mieć charakter nieperiodyczny, wyjątkowy. Analiza udzielonych porad prawnych prowadzi do wniosku, iż powyższa praca często nie posiada ww. cech lecz wynika ze złej organizacji czasu pracy, z zakresu obowiązków, których realizacja prowadzi zawsze do pracy ponad ustalone w Kodeksie pracy normy czasu pracy, bez wyraźnego polecenia służbowego osób kierujących pracownikami. Z kolei zmiany w przepisach prawa pracy wprowadzone na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2007r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy (Dz.U. Nr 176, poz. 1239), wprowadzająca zakaz pracy w święta w placówkach handlowych doprowadziły do zmiany ilościowego ciężaru gatunkowego zainteresowania w kierunku dopuszczalności pracy w handlu w święto. Analiza zadawanych pytań prowadzi do wniosku, iż zbyt ogólne rozwiązania legislacyjne w tym

zakresie powinny ulec zmianie w kierunku dopuszczalności pracy w handlu w święta za zgodą pracowników z zastrzeżeniem ochrony przed rozwiązaniem stosunku pracy z powodu odmowy podjęcia pracy w święto. Nie wiele mniejsze zainteresowanie budziły przepisy o czasie pracy w zakładach opieki zdrowotnej. Duże kontrowersje budziły tu kwestie dyżuru medycznego i pełnienia tego dyżuru przez osoby objęte skróconym czasem pracy wymienione w art. 32g ust.3 i 5 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej. Paradoksalnie szersza objętościowo nowelizacja przepisów Kodeksu pracy, wprowadzona ustawą z dnia 24 sierpnia 2007r. w Dzienniku Ustaw nr 181 pod pozycją 1288, dotycząca telepracy nie wzbudziła specjalnego zainteresowania.

Najwięcej jednak pytań dotyczyło nie tylko tematyki prawa pracy nieujętej w omówieniu (np. odpowiedzialność materialna pracowników, zakaz działalności konkurencyjnej itp.) ale także tematyki nie związanej bynajmniej z prawem pracy. Pytania w zakresie prawa spadkowego, lokalowego, karnego należą w zasadzie do pytań standardowych. W tym zakresie odsyłamy do odpowiednich instytucji. Bardzo często pojawiają się pracownicy lub też byli pracownicy danego pracodawcy, w stosunku do których pracodawca naruszył przepisy o ubezpieczeniu społecznym, świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego. Dotyczyło to w szczególności nie zgłaszania do ubezpieczenia społecznego, nie odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne, przetrzymywania zwolnień lekarskich itp. W wielu przypadkach osoby pytające, twierdziły, iż zostały w skierowane w powyższych kwestiach z oddziałów ZUS.

Działalność kontrolna Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu inicjowana skargami na pracodawców wskazuje na znaczną rolę Państwowej Inspekcji Pracy w zapewnieniu przestrzegania przez pracodawców prawa pracy w warunkach gospodarki wolnorynkowej. Liczba skarg anonimowych z 567 w 2006r. uległa zwiększeniu do 779 skarg w 2007r. Większość zgłaszających się osób sygnalizujących naruszenia przepisów prawa pracy utraciło status pracownika, bądź znajduje się w okresie wypowiedzenia. Zgłoszenie skargi ma na celu potwierdzenie naruszenia przepisów oraz spowodowanie odpowiedzialności karno-administracyjnej pracodawcy. Zainteresowanie osób składających skargi świadczy o dużym zaufaniu do organów PIP. W zakresie egzekucji administracyjnej inspektor pracy – egzekutor błędnie jest utożsamiany z komornikiem i działaniami windykacyjnymi. Skarżący często oczekują wyegzekwowania stosownych świadczeń pieniężnych od pracodawców przez inspektorów pracy. Możliwość dochodzenia swoich roszczeń poprzez złożenie skargi do organu PIP jest niejednokrotnie nadużywana, o czym świadczy liczba zgłaszanych skarg niezasadnych tj. 653. Jednakże większość skarg pracowniczych jest zasadna (w 2007 r. - 1055 skarg zasadnych). Przyjęty system działania i uprawnienia inspektorów pracy nie przynosi oczekiwanych rezultatów w sytuacjach, w których pracodawcy nie posiadają środków

finansowych, potrzebnych do wykonania ciężących zobowiązań względem pracowników. Niepokojące stają się niekorzystne rozstrzygnięcia prezentowane w przedmiotowym zakresie przez prokuratury, które uznają brak winy pracodawców w sprawach o nie wypłacenie należności pieniężnych ze stosunku pracy, z uwagi na kłopoty ekonomiczne w firmie.

Kontrole przeprowadzane przez inspektorów pracy ujawniają liczne naruszenia prawa pracy w tym przepisów i zasad bhp. Dotyczy to przede wszystkim takich obszarów jak wynagrodzenia, czas pracy, urlopy wypoczynkowe, nawiązywanie i rozwiązywanie stosunku pracy, badania lekarskie, szkolenia bhp pracowników, ocena ryzyka zawodowego.

Istotnym elementem oceny stanu przestrzegania przez pracodawców prawa pracy jest zmieniający się charakter jego naruszeń. Działania ewidentnie bezprawne zastępują działania na granicy prawa z wykorzystaniem wszelkich luk prawnych np.

zatrudniania na podstawie kontraktów lub działalności gospodarczej na własny rachunek, zamiast zawarcia z pracownikami umowy o pracę zatrudnia się ich na podstawie umów cywilnoprawnych.

W roku 2007 r. inspektorzy pracy OIP w Poznaniu przeprowadzili łącznie 7728 kontroli /wzrost o 1,3% w porównaniu do roku ubiegłego/. Statystycznie każdy inspektor przeprowadził przeciętnie 64 kontrole.

W roku 2007 inspektorzy pracy stosowali środki represyjne w związku z nieprzebrzeganiem przepisów prawa pracy. Wniesiono do prokuratury 145 wniosków o wszczęcie postępowania i 488 wniosków do sądów. Średnia kwota mandatu w tym roku wynosi 851 zł.

2. Ocena skuteczności stosowania środków prawnych.

W roku 2007 roku inspektorzy pracy wydali łącznie 35921 decyzji administracyjnych, w tym 1045 decyzji płacowych. Na piśmie wydano 27275 decyzji. Wydano również 8646 decyzji ustnych. Wstrzymano wykonywanie 1250 prac z powodu bezpośrednich zagrożeń dla zdrowia i życia. Ponadto wydano 516 decyzji skierowania do innych robót 1053 pracowników.

Należy podkreślić wysoką skuteczność decyzji płatniczych, jako środka prawnego stosowanego przez inspektorów pracy zaledwie od niespełna czterech lat. W 2007 roku w OIP w Poznaniu inspektorzy pracy wydali 738 decyzji płatniczych dotyczących 6032 pracowników w 261 zakładach pracy na łączną kwotę 10 605 143,87 zł. w wyniku.

Łącznie kwota wyegzekwowanych świadczeń w roku 2007 do dnia 31.12.2007r wynosi 10 982 029,30 zł, w tym w wyniku wydanych decyzji nakazowych 6 309 051,27 zł.

Oceniając skuteczność zastosowanych środków prawnych należy stwierdzić stosunkowo wysoką efektywność wystąpień. W 2007 roku inspektorzy pracy wydali ogółem 25912 wniosków w wystąpieniach. Pracodawcy do 31.12.2006r. z tej liczby wykonali 18398 wnioski tj. 71%

Inspektorzy pracy wnioskowali w wystąpieniach o wypłacenie pracownikom różnych świadczeń. Do dnia 31.12.2007r w wyniku realizacji wniosków w wystąpieniach inspektorów pracy w 2007 roku odzyskano na rzecz pracowników należności w wysokości 4 672 978,03 zł.

3. Wnioski dotyczące najważniejszych problemów ochrony pracy.

Z doświadczeń OIP Poznań wynika, że sformułowanie jednoznacznych wniosków dotyczących najważniejszych problemów ochrony pracy jest bardzo trudne.

W 2007 roku niepokojące naruszenia prawa występowały w zakresie wypłaty wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy. Niewypłacanie wynagrodzeń, długoterminowe opóźnienia w wypłacie wynagrodzeń, wypłata wynagrodzeń na raty stały się prawdziwą zimą społeczną. Po części przyczyny tego stanu rzeczy wynikały z chęci pracodawców przerzucenia części kosztów pracy na pracowników. W wielu jednak przypadkach przyczyny te były obiektywne i miały swe źródło w zatorach płatniczych, przedłużaniu okresów płatności, utracie płynności finansowej.

Oprócz wynagrodzeń za pracę oraz innych świadczeń pieniężnych wynikających ze stosunku pracy, podobnie jak w latach ubiegłych najczęściej ujawniane naruszenia przepisów prawa pracy dotyczyły nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, czasu pracy, urlopów wypoczynkowych.

Problemy te dominowały także w zakresie przedmiotowym składanych skarg i udzielonych porad prawnych.

W zakresie przestrzegania przepisów bhp najczęściej nieprawidłowości dotyczyły przygotowania pracowników do pracy, obiektów i pomieszczeń pracy, instalacji elektroenergetycznych, procesów technologicznych, zabezpieczenia maszyn i urządzeń.

Zagadnienia przedstawione powyżej powinny być zatem uwzględniane szczególnie przy planowaniu i przeprowadzaniu kontroli.

Pomimo ogromnych wysiłków inspektorów pracy, stan warunków pracy w budownictwie, handlu detalicznym jest nadal niezadowolający. Wydaje się, że zdecydowaną poprawę może przynieść wypracowanie nowych metod kontrolnych oraz wzmożenie działań informacyjno – promocyjnych skierowanych zarówno do pracodawców, jak i osób zatrudnianych.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej zarys przestrzegania praworządności, w tym bezpieczeństwa i higieny pracy, na terenie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu przewiduje się, że w 2008 r. dotychczasowe formy działania OIP będą kontynuowane. Położony zostanie szczególny nacisk na uzyskanie wymiernych efektów tej działalności zarówno w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy jak prawa pracy.

Stosowanie takich instrumentów jak decyzja administracyjna, nakładanie grzywien w celu przymuszenia, kierowanie zawiadomień do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa, kierowanie wniosków o ukaranie do Sądów Grodzkich wszczynanie postępowania karno - administracyjnego oraz egzekucyjnego może skutecznie przyczynić się w dalszej perspektywie do poprawy praworządności w stosunkach pracy.

W dalszym ciągu rozwijana będzie działalność informacyjno – promocyjna i prewencyjna w budownictwie i wśród rolników indywidualnych, pracowników handlu, służby zdrowia. Szczególny nacisk zostanie położony na konieczność ugruntowania wśród pracodawców i pracowników znajomości przepisów kodeksu pracy i wydanych na jego podstawie przepisów wykonawczych. Działania informacyjno - promocyjne skierowane będą także do pracowników młodych, studentów i uczniów szkół zawodowych.

Nadal przedmiotem szczególnego zainteresowania OIP będą warunki pracy w rolnictwie indywidualnym oraz zatrudnianie dzieci w gospodarstwach rodzinnych. W związku z tym będą rozwijane działania promocyjne prowadzone we współpracy z rolniczymi związkami zawodowymi, organizacjami rolniczymi, jednostkami samorządowymi.

Nadal rozwijana będzie współpraca ze związkami zawodowymi, organami władzy państwowej i samorządowej oraz innymi organami nadzoru nad warunkami pracy. Celem współpracy jest pozyskanie sojuszników w działaniach na rzecz poprawy warunków pracy.